

॥ श्रीः ॥
Rasa Lakshana
रागलक्षणम् ।

123

एतत्पुस्तकं

Dakka Chandra Lakshana

पुण्यनगरस्थपंडितदत्तात्रयकेशवजोशीत्याभिधेन
परिशोधितम् ।

तत्र

भालचंद्रशर्मणा

आर्यभूषणाख्यमुद्रणालये मुद्राक्षरैरंकयित्वा
प्राकाश्यं नीतम् ।

(शके १८३६ सन १९१४)

सर्वेऽधिकाराः स्वायत्तीकृताः ।

1) Ramanaiah
581

Printed at the Arya-Bhushan Press, Poona by N. A. Dravid,
and
Published by Bhalchandra Sitaram Sukthanker, M. A.,
2 Malabar Hill, Bombay.

MS. 112
115543

MS. 112

115543

प्रस्तावना.

हा "रागलक्षण" ग्रंथ दक्षिणेच्या प्रचलित संगीत पद्धतीच्या मुख्य आधार-ग्रंथांपैकी एक आहे, असें मानतां येईल, असें जरी आहे, तरी तो उत्तरेच्या संगीत विद्यार्थ्यांनाही फारच उपयोगी आहे, यांत संशय नाही. ज्यांनी "हिंदु-स्थानी संगीत पद्धति" हा ग्रंथ काळजीने वाचला असेल, त्यांना "रागलक्षण" ग्रंथाचा उपयोग व महत्त्व सहज समजूं शकेल. दक्षिणेकडे जी पद्धति चालते, तीत एका सप्तकांत बारा स्वर-सात शुद्ध व पांच विकृत-मानण्याचा व्यवहार आहे. आपल्या उत्तरेच्या पद्धतीतही तेच बारा स्वर मानले जात असल्यामुळे व रागतत्वे दोहोंकडे साधारण असल्यामुळे प्रस्तुत ग्रंथाचा उपयोग दोहोंकडे होण्याजोगा आहे. या ग्रंथांत आपले उत्तरेचे अनेक राग वाचकांस आढळतील. हा ग्रंथ प्रकाशकांस तंजावर येथे एका गृहस्थाकडून मिळाला. त्या गृहस्था-जवळ तो इतकाच असल्यामुळे ग्रंथाला आणखी कांहीं अध्याय आहेत की काय, हे सांगतां येत नाही. कदाचित् स्वराध्याय असेल देखील. दक्षिणेकडे मुख्य "जनकमेल," अथवा रागोत्पादक थाट, एकंदर ७२ मानले जातात, व त्यांना "मेलकर्ते" अशी संज्ञा आहे. हे सारे थाट त्या वर सांगितलेल्या १२ स्वरांतून उत्पन्न होतात. या ग्रंथांत ते दक्षिणेचे ७२ "मेलकर्ते" व त्यांतून उत्पन्न होणारे जन्यराग त्यांत लागणाऱ्या स्वरांसह सांगितलेले आहेत; प्रत्येक रागाला आरोहावरोह सांगितले आहेत, व ठिकठिकाणी "आंध्र" मतभेदही सांगितले आहेत. ज्याअर्थी स्वरांचें शुद्धत्व अथवा विकृतत्व स्पष्ट रीतीने प्रत्येक मेलकर्त्याचें वर्णन करतांना सांगितलेलें नाही, त्याअर्थी तो सुलासा येथे करणे योग्य होईल. दक्षिणेचे ग्रंथकार आपल्या बारा स्वरांना सोळा नांवें देऊन ७२ "मेलकर्ते" अथवा जनकथाट उत्पन्न करित असतात, हे प्रसिद्धच आहे. जन्यरागांचे स्वर मेलकर्त्यांवरून समजावयाचे असल्यामुळे ते निराळे सांगणे लागत नाहीत. दक्षिणेकडील स्वरांचीं नांवें मि. तिर्मलया नायडू, बी.ए., यांनी आपल्या "गानविद्यासंजीवनी" नांवाच्या पुस्तकांत अशीं सांगितलीं आहेत. —

भातिमध्यम घेणारे ३६ मेलकर्ते.

"मेलकर्ता" (नाम)	स	रि	ग	म	प	ध	नि
३० सालग	स	शुद्ध	शुद्ध	मति	प.	शु.	शु. का.
३८ जैलार्णव	स	"	"	"	"	"	का.
३९ झालवराळी	स	"	"	"	"	"	का.
४० नदनीत	स	"	"	"	"	च.	का.
४१ पावनी	स	"	"	"	"	"	का.
४२ रघुपिय	स	"	"	"	"	ब.	"
४३ गवांशीधी	स	"	साधारण	"	"	शु.	शु. का.
४४ भवपिय	स	"	"	"	"	"	का.
४५ शुभपंतुवराळी	स	शुद्ध	"	"	"	शुद्ध	का.
४६ पंडविधमागिणी	स	"	"	"	"	चतुःश्रुतिक	का.
४७ सुवर्णांगी	स	"	"	"	"	"	का.
४८ दीव्यमणि	स	"	"	"	"	चतुःश्रुतिक	"
४९ धवलवरी	स	"	अंतर	"	"	शु.	शु. का.
५० नामनारायणी	स	"	"	"	"	"	का.
५१ कामवर्धनी	स	"	"	"	"	"	का.
५२ रामपिय	स	"	"	"	"	च.	का.
५३ गमनाश्रिय	स	"	"	"	"	"	का.
५४ विश्वंभरी	स	"	"	"	"	ब.	"
५५ श्यामलांगी	स	चतुःश्रुतिक	साधारण	"	"	शु.	शु. का.
५६ पणसुखपिय	स	"	"	"	"	"	का.
५७ सिंहद्रमध्यम	स	"	"	"	"	चतुः	का.
५८ हेमवती	स	"	"	"	"	"	का.
५९ धर्मवती	स	"	"	"	"	"	का.
६० नीतिमणी	स	"	"	"	"	ब.	"
६१ कान्तामणि	स	"	अंतर	"	"	शु.	शु. का.
६२ केशभपिय	स	"	"	"	"	"	का.
६३ लतांगी	स	"	"	"	"	"	का.
६४ वाचस्पति	स	"	"	"	"	ब.	का.
६५ मेचकल्याणी	स	"	"	"	"	"	का.
६६ चित्रावरी	स	"	"	"	"	ब.	का.
६७ सुचरित्र	स	चतुःश्रुतिक	"	"	"	शु.	का.
६८ ज्योतिःस्वरूपिणी	स	"	"	"	"	"	का.
६९ धातुवर्धिनी	स	"	"	"	"	"	का.
७० नासिकाभूषणी	स	"	"	"	"	ब.	का.
७१ फोसल	स	"	"	"	"	"	का.
७२ रसिकप्रिया	स	"	"	"	"	ब.	"

(७)

या ७२ मेलकर्ती आपल्या हिंदुस्थानी पद्वतीतल्या १० जनकमेलकर्ती मिळतील असे जे मेलकर्ते आहेत, त्यांचीं नांविं अशीं आहेत:—

हिंदुस्थानी मेल.	दक्षिणपद्वतीतले मेल.	नंबर
१ कल्याणी ...	मेचकल्याणी ...	६५
२ विलावल ...	धीरशंकराभरण ...	२९
३ समाज ...	इणिकांभोजी ...	२८
४ भैरव ...	मायामालवगौळ ...	१५
५ पूर्वी ...	कामवर्धनी ...	५१
६ मारवा ...	गमनाश्रिय ...	५३
७ काफ़ी ...	सरदाश्रिय ...	२२
८ आसावरी ...	नटभैरवी ...	२०
९ भैरवी ...	रनुमत्तोडी ...	८
१० तोडी ...	शुभपंतुवराळी ...	५५

इतक्या समजुतीने हा "रागलक्षण" ग्रंथ चतुर विद्याथ्यांस उत्तम समजावा, अशी आशा आहे.

प्रकाशक.

॥ श्रीः ॥

सुगलक्षणम् ।

श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीसरस्वत्यै नमः ॥ श्रीगुरुभ्यो नमः ॥
श्रीसर्वसदाशिवाय नमः ॥ श्रीरक्तु ॥ सेलाधिकारमित्येव मेदानां
तु द्विसप्ततिः । शुद्धमध्यमपदचक्रं प्रतिमध्यमसंयुतम् ॥ शुद्ध-
प्रकृतिविकृती त्वितिमेलविधिः क्रमान् । ब्रह्ममुखे ध्रुतिर्वाक्प-
मिति राजर्षयः स्मृताः ॥

अथ शुद्धमध्यममेलकर्तुरागाणां नामान्युच्यन्ते ।

कनकांगी च रत्नांगी मानधूर्तिर्नस्पतिः ।

नाम्ना मानवती तानरूपी सेनावती तथा ॥ १ ॥

हनुमत्तोडिविख्याता धेनुका परिकीर्तिता ।

नाटकप्रियमित्युक्तं कोकिलप्रियनामकम् ॥ २ ॥

प्रोक्ता रूपवती चैव गायकप्रियनामकम् ।

बकुलाभरणं चैव ज्ञायामालवगौळिका ॥ ३ ॥

चक्रवाकमिति प्रोक्तं सूर्यकांतमिति स्मृतम् ।

हाटकान्तरिविख्याता झंकारभ्रनिनामकः ॥ ४ ॥

नटभैरविनामासौ कीरवाणी ततः परम् ।

सरहारप्रिया चैव तथा गौरीमनोहरी ॥ ५ ॥

वरुणाप्रियमेलारूपं भाररंजनिनामकम् ।

चारुकेशी प्रसिद्धा च सरसांगी प्रकीर्तिता ॥ ६ ॥

हरिकान्भोजिका धीरशंकराभरणं तथा ।

नागानन्दिनितो यागप्रिया स्याद्वागवर्धिनी ॥ ७ ॥

गामेयधूपणी नाम वागधीश्वरिनामकम् ।

शुलिनी नाम विख्याता चलनाटा प्रकीर्तिता ॥ ८ ॥

(२)

अथ प्रतिमध्यममेलकर्तुरागाणां नामानि ।

सालगो राग इत्युक्तो जलार्णवमतः परम् ।
नाम्ना झालवराळी च नवनीतमिति स्मृतम् ॥ १ ॥
गवांबोधीति विख्याता भवप्रियमितीरितम् ।
पावनी लोकविख्याता रघुप्रियमितीरितम् ॥ २ ॥
शुभापंतुवराळी च पाङ्गिधामार्गिणी तथा ।
सुवर्णांगीति विख्याता प्रोक्ता दिव्यमणीति च ॥ ३ ॥
धवलांबरविख्याता नामनारायणी तथा ।
कामवर्धिनिनामा च रामप्रियमिति स्मृतम् ॥ ४ ॥
गमनश्रम इत्युक्तः स्मृता विश्वंभरेति च ।
श्यामलांगी च विख्याता पण्मुखाप्रियनामकम् ॥ ५ ॥
सिंहेंद्रमध्यमा चैव हेमवती सुनामकम् ।
धर्मवतीति विख्याता स्मृता नीतिमतीति च ॥ ६ ॥
कांतामाणिस्तथा प्रोक्तः ऋषभप्रियनामकम् ।
लतांगीति प्रसिद्धा च वाचस्पतिरितीरितः ॥ ७ ॥
विख्याता मेचकल्याणी चित्रांबरी ततः परम् ।
सुचरित्रमिति प्रोक्तं तथा ज्योतिःस्वरूपिणी ॥ ८ ॥
धातुवर्धिनिविख्याता नासिकाभूषणी तथा ।
कोसलो राग इत्युक्तः रासिकप्रियनामकम् ॥ ९ ॥

कनकांगी—मेलकर्ता १

जन्यरागो २

कनकांबरी १

कनकांगीसुमेलाच्च कनकांबरिनामकम् ।
सन्यासं सांशकं चैव सपङ्कग्रहमुच्यते ॥
आरोहे पूर्णवक्रं चाप्यवरोहे समग्रकम् ।
स रि ग म प ध नि ध स । स नि ध प म ग रि ग स ॥

(३)

सुद्धसवारी २

कनकांगीसुमेलाच्च जाता शुद्धमुखारिका ।
षड्गुण्यासांशकं चैव सपङ्कग्रहमुच्यते ॥
आरोहे तु सुसंपूर्णवरोहे पदजितम् ।
स रि ग म प ध नि स । स नि ध म ग रि स ॥

रत्नांगी—मेलकर्ता २

जन्यरागो २

फेनद्युतिः १

रत्नांगिलसंजाता फेनद्युतिरितीरिता ।
सन्यासं सांशकं चैव सपङ्कग्रहमुच्यते ॥
गवर्जं वक्रमारोहेऽप्यवरोहे समग्रकम् ।
स रि म प ध प नि स । स नि ध प म ग रि स ॥

श्रीमणिः २

रत्नांगीमेलसंजातः श्रीमणी राग एव च ।
सन्यासं सांशकं चैव सपङ्कग्रहमुच्यते ॥
आरोहे मनिवर्जं चाप्यवरोहे मवर्जितम् ।
स रि ग प ध स । स नि ध प म ग रि स ॥

गानमूर्तिः—मेलकर्ता ३

जन्यरागो २

सामवराळिः १

गानमूर्तिसुमेलाच्च जाता सामवराळिका ।
सन्यासं सांशकं चैव सपङ्कग्रहमुच्यते ॥
आरोहे तु गवर्जं चाप्यवरोहे समग्रकम् ।
स रि म प ध नि स । स नि ध प म ग रि स ॥

भिन्नपंचमः २

गानमूर्तिसुमेलाच्च जातो वै भिन्नपंचमः ।
सन्यासं सांशकं चैव सपङ्कग्रहमुच्यते ॥

(४)

आरोहे तु रिर्वर्जं चाप्यवरोहे समग्रकम् ।
स ग म प ध नि स । स नि ध प म ग रि स ॥

वनस्पतिः—मेलकर्ता ४

जन्मरागो २

भानुमती १

वनस्पतिसुमेलाच्च जाता भानुमतीति सा ।
सन्धासं सांशकं चैव सपद्मग्रहमुच्यते ॥
आरोहे धनिर्वर्जं चाप्यवरोहे समग्रकम् ।
स रि म म प स । स नि ध प म ग रि स ॥

रसावलिः २

वनस्पतिसुमेलाच्च जातो रागो रसावलिः ।
रिन्धासमृपभांशं च रूपभग्रहमुच्यते ॥
आरोहे तु गवर्जं च गनिर्वर्ज्यावरोहकम् ।
स रि म प ध नि स । स ध प म रि स ॥

मानवती—मेलकर्ता ५

जन्मरागो २

मनोरंजनी १

मानवतिसुमेलाच्च मनोरंजनिनामिका ।
सन्धासं सांशकं चैव सपद्मग्रहमुच्यते ॥
आरोहे तु गवर्जं च पूर्णवक्रावरोहकम् ।
स रि म प ध नि स । स नि ध प ध म ग रि स ॥

घनश्यामः २

मानवत्याख्यमेलाच्च घनश्यामकनामकम् ।
सन्धासं सांशकं चैव सपद्मग्रहमुच्यते ॥
आरोहे रिनिर्वर्जं चाप्यवरोहे समग्रकम् ।
स ग म प ध स । स नि ध प म ग रि स ॥

(५)

तानरूपी—मेलकर्ता ६

जन्मरागो २

तनुकीर्तिः १

आधिकारिसुमेलाच्च तानभूर्तेः सुनामकः ।
तनुकीर्तिरिख्यातः सन्धासं सांशकग्रहम् ॥
आरोहे गधवर्जं च वक्रपूर्णावरोहकम् ।
स रि म प नि स । स नि ध नि प म ग रि स ॥

शृंगारिणी २

आधिकारितानरूपीमेलजातः सुनामकः ।
शृंगारिणीतिरामश्च सन्धासं सांशकग्रहम् ॥
पवर्जं वक्रमारोहेऽप्यवरोहे समग्रकम् ।
स रि म रि म म ध नि स । स नि ध प म ग रि स ॥
स रि ग प म प स । इत्यप्यांध्रबुस्तकेषु ॥

सेनावती—मेलकर्ता ७

जन्मरागो २

सेनामणीः १

सेनावतीमेलजातो नाझा सेनामणीस्तथा ।
सन्धासं सांशकं चैव सपद्मग्रहमुच्यते ॥
आरोहे तु धवर्जं च पूर्णवक्रावरोहकम् ।
स रि म म प नि स । स नि ध प ध म ग रि स ॥

भोगचिंतामणिः ३

सेनावतीमेलजातो भोगचिंतामणिस्तथा ।
रिन्धासं सांशकं चैव रिपभग्रहमुच्यते ॥
रिवर्जं वक्रमारोहेऽप्यवरोहे रिर्वर्जितम् ।
स ग म प ध नि ध स । नि ध प म म ग म स ॥

(६)

हनुमत्तोडी—मेलकर्ता ८

सन्दरागः १०

तोडी १

हनुमत्तोडिमेलञ्च तोडीरागः प्रकीर्तितः ।
सन्यासं सांशकं चैव सपद्मग्रहमुच्यते ॥
आरोहेऽप्यवरोहे च पवर्जं पाडवं तथा ।
स रि ग म ध नि स । स नि ध म ग रि स ॥

भृगुलः २

हनुमत्तोडिमेलञ्च जातो भूपालनामकः ।
सन्यासं सांशकं चैव सपद्मग्रहमुच्यते ॥
आरोहेऽप्यवरोहे च सनिवर्जं तथौडवम् ।
स रि ग प ध स । स ध प म ग रि स ॥

नागवराळिः ३

हनुमत्तोडिमेलञ्च जातो नागवराळिका ।
सन्यासं सांशकं चैव सपद्मग्रहमुच्यते ॥
× × ×

नि स ग रि ग म प ध । प म ग रि स नि ॥

(आंभ.) स रि ग म प ध नि स । स नि ध प म ग रि स ॥

शुद्धसामंतः ४

हनुमत्तोडिमेलञ्च शुद्धसामंतिनी तथा ।
सन्यासं सांशकं चैव सपद्मग्रहमेव च ॥
आरोहे गनिवर्जं चाप्यवरोहे निवर्जितम् ।
स रि ग प ध स । स ध प म ग रि स ॥

(आंभ.) ध स रि ग म प ध । ध प म ग रि स ॥

आसावेरी ५

हनुमत्तोडिमेलञ्च जातो आसावेरीनामिका ।
सन्यासं सांशकं चैव सपद्मग्रहमुच्यते ॥

(७)

आरोहे गनिवर्ज्यं स्याद्वरोहे समग्रकम् ।
स रि म प ध स । स नि ध प म ग रि स ॥

धुंतागवराळिका ६

हनुमत्तोडिमेलञ्च धुंतागाख्या वराळिका ।
सन्यासं सांशकं चैव सपद्मग्रहमुच्यते ॥
आरोहेऽप्यवरोहे च पूर्णमध्यमरागकः ।
नि स रि ग म प ध नि । नि ध प म ग रि स नि ॥

शुद्धसामंतिनी ७

हनुमत्तोडिमेलञ्च शुद्धसामंतिनी ह्यभूत् ।
सन्यासं सांशकं चैव सपद्मग्रहमेव च ॥
आरोहेऽप्यवरोहे च निवर्जं पाडवं तथा ।
स रि ग म प ध स । स ध प म ग रि स ॥

घंटागः ८

हनुमत्तोडिमेलञ्च घंटागः प्रकीर्तितः ।
सन्यासं सांशकं चैव सपद्मग्रहमुच्यते ॥

× × × → ?

अहीरी ९

हनुमत्तोडिमेलञ्च अहीरीनामिका ह्यभूत् ।
सन्यासं सांशकं चैव सपद्मग्रहमुच्यते ॥
संपूर्णं वक्रमारोहेऽप्यवरोहे समग्रकम् ।
स रि स ग म प ध नि स । स नि ध प म ग रि स ॥

धन्यासी १०

हनुमत्तोडिमेलञ्च जातो धन्यासिनामकः ।
सन्यासं सांशकं चैव सपद्मग्रहमुच्यते ॥
आरोहे रिधवर्जं चाप्यवरोहे समग्रकम् ।
स ग म प ध नि स । स नि ध प म ग रि स ॥

(८)

धेनुका—मेलकर्ता ९

जन्यरागाः ३

भिन्नपङ्कः १

धेनुकामेलसंजातः भिन्नपङ्कनामकः ।
सन्धासं सांशकं चैव सपङ्कग्रहमुच्यते ॥
ध्वजं वक्रमारोहेऽप्यवरोहे समग्रकम् ।
स रि ग रि प म प नि स । स नि ध प म ग रि स ॥

शोकवराळी २

धेनुकामेलजः शोकवराळीराग एव च ।
सन्धासं सांशकं चैव सपङ्कग्रहमुच्यते ॥
आरोहे रिपवर्जं चाप्यवरोहे समग्रकम् ।
स ग म प नि स । स नि ध प म ग रि स ॥

ढक्का ३

धेनुकामेलसंजातः ढक्कराग इतीरितः ।
सन्धासं सांशकं चैव सपङ्कग्रहमुच्यते ॥
रिपवर्जं वक्रमारोहेऽप्यवरोहे समग्रकम् ।
स ग म प म ध नि स । स नि ध प म ग रि स ॥

नाटकप्रियः—मेलकर्ता १०

जन्यरागो ३

नटाभरणरागः १

नाटकप्रियमेलाच्च नटाभरणसंज्ञकः ।
सन्धासं सांशकं चैव सपङ्कग्रहमुच्यते ॥
आरोहेऽप्यवरोहे च पूर्णवक्रं तथा स्मृतम् ।
स रि ग म प ध प नि स । स नि ध प म ग रि स ॥

दीपकः २

नाटकप्रियमेलाच्च जातो दीपकनामकः ।
सन्धासं सांशकं चैव सपङ्कग्रहमुच्यते ॥

(९)

आरोहे चाथ संपूर्णं पूर्णवक्रावरोहकम् ।
स रि ग म प ध नि स । स नि ध नि प म ग रि स ॥

कोकिलप्रियः—मेलकर्ता ११

जन्यरागो २

कोकिलरवः १

कोकिलप्रियमेलाच्च कोकिलारवनामकः ।
षड्धन्यासांशकं चैव सपङ्कग्रहमुच्यते ॥
आरोहेऽप्यवरोहे च पूर्णवक्र इतीरितः ।
स रि ग म प ध प नि स । स नि ध प म ग रि ग रि स ॥
(आंध्र) स रि ग रि म प ध नि स । स नि ध प म ग रि ग रि स ॥

वर्धिनी २

कोकिलप्रियनामाच्च संजाता वर्धिनीति सा ।
सन्धासं सांशकं चैव सपङ्कग्रहमुच्यते ॥
आरोहेऽप्यवरोहे च रिपवर्जं वक्रमेव च ।
स ग म प ध नि ध स । स नि ध प ध म ग स ॥

रूपवती—मेलकर्ता १२

जन्यरागः १

रौप्यनामः १

रूपवतीमेलजातो रौप्यनाग इति स्मृतः ।
सन्धासं सांशकं चैव सपङ्कग्रहमुच्यते ॥
आरोहे रिपवर्जं चाप्यवरोहे समग्रकम् ।
स म प ध नि स । स नि ध प म ग रि स ॥
(आंध्र) स म प ध नि । स ध नि प म ग रि स ॥

गायकप्रियः—मेलकर्ता १३

जन्यरागाः ५

हेजुजी १

गायकप्रियमेलाच्च रागो हेजुजिनामकः ।
सन्धासं सांशकं चैव सपङ्कग्रहमुच्यते ॥

(१०)

आरोहे तु निवर्जं चाप्यवरोहे समग्रकम् ।
स रि ग म प ध स । स नि ध प म ग रि स ॥

मधः २

गायकप्रियमेलाच्च मेघरागः सुनामकः ।
सन्यासं सांशकं चैव सपङ्कग्रहमुच्यते ॥
गवर्जं वक्रमारोहेऽप्यवरोहे तथैव च ।
स रि म प नि प नि प ध स । स ध नि प ध प म रि स ॥

(आंघ्र.)स रि म प नि ध प स । स नि ध प म रि स ॥

जुझाहुली ३ (सुजस्कावली)

गायकप्रियमेलाच्च जुझाहुलीसुनामकः ।
सन्यासं सांशकं चैव सपङ्कग्रहमुच्यते ॥
आरोहेऽप्यवरोहे च रि व र्जं वक्रमेव च ।
स म ग म प ध नि स । स नि ध प म ग रि ग स ॥

कलकंठी ४

गायकप्रियमेलाच्च कलकंठीसुनामकः ।
सन्यासं सांशकं चैव सपङ्कग्रहमुच्यते ॥
आरोहेऽप्यवरोहे च गवर्जं षाडवं तथा ।
स रि म प ध नि स । स नि ध प म रि स ॥

कलंगडा ५

गायकप्रियमेलाच्च जातः कलंगडस्तथा ।
सन्यासं सांशकं चैव सपङ्कग्रहमुच्यते ॥
आरोहेऽप्यवरोहे च गवर्जं षाडवं तथा ।
स रि ग प ध नि स । स नि ध प म ग रि स ॥

वकु (बकुलाभरणः—मेलकर्ता १४

4 102

14 k. m. l. a

जन्वरागाः ३

वसंतभैरवी १

वकु बकुलाभरणान्मेलात् रागो वासंतभैरवी ।
धन्यासं सांशकं चैव धैवतग्रहमुच्यते ॥

(११)

आरोहे तु पवर्जं च पूर्णवक्रावरोहकम् ।

स रि ग म ध नि स । स नि ध नि ध प म प म ग रि स ॥

(आंघ्र.)स रि म प नि ध स । स नि ध म प म ग रि स ॥

सोमरागः २

बकुलाभरणान्मेलात् संजातः सोमनामकः ।
सन्यासं सांशकं चैव सपङ्कग्रहमुच्यते ॥
आरोहे तु गवर्जं चाप्यवरोहे पवर्जितम् ।
स रि म प ध नि स । स नि ध म ग रि स ॥

(आंघ्र.)स रि म प म ध नि स ।

वसंतसुखारी ३

बकुलाभरणान्मेलात् वासंताख्यमुखारिका ।
सन्यासं सांशकं चैव सपङ्कग्रहमुच्यते ॥
रि व र्जं वक्रमारोहेऽप्यवरोहे समग्रकम् ।
स म ग म प ध नि स । स नि ध प म ग रि स ॥

मायामालवगौडः—मेलकर्ता १५

जन्वरागाः ३६

सावेरी १

मायामालवगौडाच्च मेलाज्जातः सुनामकः ।
सावेरीराग इत्युक्तः सन्यासं सांशकग्रहम् ॥
आरोहे गनिवर्जं चाप्यवरोहे समग्रकम् ।
स रि म प ध स । स नि ध प म ग रि स ॥

जगन्मोहिनी २

मायामालवमेलाच्च जगन्मोहिनिनामिका ।
सन्यासं सांशकं चैव सपङ्कग्रहमुच्यते ॥
आरोहे रिधवर्जं चाप्यवरोहे धवर्जितम् ।
स ग म प नि स । स नि प म ग रि स ॥

(१२)

गौळा ३

मायामालवमेलाच्च गौळरागः प्रकीर्तितः ।
सन्यासं सांशकं चैव सपड्ग्रहमुच्यते ॥
आरोहे गधवर्जं च धवर्जं वक्रमन्यके ।
सरि म प नि स । स नि प म रि ग म रि स ॥

बौळी ४

मायामालवमेलाच्च बौळीरागो भवेत् पुनः ।
सन्यासं सांशकं चैव सपड्ग्रहमुच्यते ॥
आरोहे मनिवर्जं चाप्यवरोहे मवर्जितम् ।
सरि ग प ध स । स नि ध प ग रि स ॥

सालंकनाटः ५

मायामालवगौळाच्च मेलाज्जातः सुनामकः ।
सालंकनाटरागश्च सन्यासं सांशकग्रहम् ॥
आरोहे गनिवर्जं च पूर्णवक्रावरोहकम् ।
सरि म प ध स । स नि ध प म ग रि ग रि स ॥

(आंध्र.) । स नि स ध प म ग रि स ॥

नादरामकी ६

मायामालवगौळाच्च मेलाज्जातः सुनामकः ।
नादरामक्रियारागः सन्यासं सांशकग्रहम् ॥
आरोहे चावरोहे च संपूर्णं वक्रमेव च ।
सरि ग म प ध प नि स । नि स नि ध प म ग रि स ॥

(आंध्र.) सरि ग म प ध नि । नि ध प म ग रि स नि ॥

मेचबौळी ७

मायामालवमेलाच्च मेचबौळीसुनामकः ।
सन्यासं सांशकं चैव सपड्ग्रहमुच्यते ॥
आरोहे तु मवर्जं चाप्यवरोहे समग्रकम् ।

(१३)

सरि ग प ध नि स । स नि ध प म ग रि स ॥
(आंध्र.) सरि ग प ध स ।

गुंमकांभोजी ८

मायामालवमेलाच्च गुंमकांभोजिनामकः ।
सन्यासं सांशकं चैव सपड्ग्रहमुच्यते ॥
आरोहे मधवर्जं चाप्यवरोहे समग्रकम् ।
सरि ग प नि स । स नि ध प म ग रि स ॥
(आंध्र.) । स ध नी प म ग रि स ॥

गुर्जरी ९

मायामालवमेलाच्च गुर्जरीनामको भवेत् ।
सन्यासं सांशकं चैव सपड्ग्रहमुच्यते ॥
आरोहे चैव संपूर्णं वक्रपूर्णावरोहकम् ।
सरि ग म प ध नि स । स नि ध नि प म ग रि स ॥ अथवा
स ध नि प म ग रि स । स ध स नि ध प म ग रि स ॥

रेवछतिः १०

मायामालवगौळाच्च मेलाज्जातः सुनामकः ।
रेवगुप्तिश्च रागश्च धन्यासं सांशकग्रहम् ॥
आरोहेऽप्यवरोहे च मनिवर्जं तथोडवम् ।
सरि ग प ध स । स ध प ग रि स ॥

मलहरी ११

मायामालवगौळाच्च मेलाज्जातः सुनामकः ।
रागो मलहारिश्चैव सन्यासं सांशकग्रहम् ॥
आरोहे गनिवर्जं चाप्यवरोहे निवर्जितम् ।
सरि म प ध स । स ध प म ग रि स ॥

सारंगनाटः १२

मायामालवमेलाच्च जातः सारंगनाटकः ।
सन्यासं सांशकं चैव सपड्ग्रहमुच्यते ॥

आरोहे तु गवर्जं चाप्यवरोहे समग्रकम् ।
 सरिमपधनिस । सनिधपमगरिस ॥
 (आंध्र.) सरिसमपधस । सधपसनिधपमगरिस ॥

मंगलकौशिकः १३

मायामालवभेलाच्च जाता मंगलकौशिकी ।
 सन्यासं सांशकं चैव सपद्ग्रहमुच्यते ॥
 रिवर्जं वक्रमारोहेऽप्यवरोहे समग्रकम् ।
 समगमपधनिस । सनिधपमगरिस ॥

मेघरंजनी १४

मायामालवगौळाच्च भेलाज्जाता सुनामिका ।
 सा मेघरंजिनी तस्याः सन्यासं सांशकग्रहम् ॥
 आरोहेऽप्यवरोहे च पधवर्जं तथौडवम् ।
 सरिमनिस । सनिधमगरिस ॥

ललितपंचमः १५

मायामालवगौळाच्च भेलाज्जातः सुनामकः ।
 ललितपंचमरागस्तु सन्यासं सांशकग्रहम् ॥
 आरोहे तु पधवर्जं च पूर्णवक्रावरोहकम् ।
 सरिमपधनिस । सनिधमपमगरिस ॥

मारवा १६

मायामालवगौळाच्च भेलाज्जातः सुनामकः ।
 मारवाराग इत्युक्तः सन्यासं सांशकग्रहम् ॥
 आरोहे रिधवर्जं च पूर्णवक्रावरोहकम् ।
 समपधनिस । सनिधमपमगरिस ॥
 (आंध्र.) समपधनिधस । सनिधपमपमपमगरिस ॥

शुद्धक्रिया १७

मायामालवगौळाच्च भेलाज्जातः सुनामकः ।
 रागः शुद्धक्रियानामा सन्यासं सांशकग्रहम् ॥

वक्रारोहं गनीत्यक्तावरोहे तु निवर्जितम् ।
 सरिगपधपस । सधपमगरिस ॥
 (आंध्र.) सरिमपधस ।

पूर्णपंचमः १८

मायामालवभेलाच्च पूर्णपंचमरागकः ।
 सन्यासं सांशकं चैव सपद्ग्रहमुच्यते ॥
 आरोहे तु मवर्जं चाप्यवरोहे निवर्जितम् ।
 सरिगपधनिस । सधपमगरिस ॥
 सरिमपध । सधपमगरिस ॥ पतसिंधुः
 (आंध्र.) समगमपधनिधस । सनिधपमगरिस ॥

स्वरसिंधुः १९

मायामालवभेलाच्च स्वरसिंधुः सुनामकः ।
 सन्यासं सांशकं चैव सपद्ग्रहमुच्यते ॥
 रिवर्जं वक्रमारोहे पूर्णवक्रावरोहकम् ।
 समगमपधनिस । सनिधनिपधमगरिस ॥
 (आंध्र.) समगमपधनिधस । सनिधपमरिगरिस ॥

देश्यगौळः २०

मायामालवगौळाच्च भेलाज्जातः सुनामकः ।
 देश्यगौळेतिरागश्च सन्यासं सांशकग्रहम् ॥
 आरोहे तु मवर्जं च गवर्जं वक्रमन्यके ।
 सरिगपधनिस । सनिधपधमरिस ॥

गौरी २१

मायामालवगौळारूपभेलाज्जातः सुनामकः ।
 गौरीराग इति प्रोक्तः सन्यासं सांशकग्रहम् ॥
 आरोहे मधवर्जं चाप्यवरोहे समग्रकम् ।
 सरिमपधनिस । सनिधपमगरिस ॥

सिंधुरामकी २२

मायामालवगौलाख्यमेलोज्ञातः सुनामकः ।
सिंधुराग इति प्रोक्तः सन्यासं सांशकग्रहम् ॥
आरोहे तु विवर्जं स्याद्विवर्जं वक्रमन्यके ।
स ग म प ध नि स । स नि प ध प म ग रि स ॥

रामक्रिया २३

मायामालवगौलाख्यमेलोज्ञातः सुनामकः ।
रामक्रियोति रागस्तु सन्यासं सांशकग्रहम् ॥
आरोहे तु पवर्जं चाप्यवरोहे मवर्जितम् ।
स रि ग म ध नि स । स नि ध प म ग रि स ॥

गौलीपंतुः २४

मायामालवमेलोज्ञ गौलीपंतुरितीरितः ।
सन्यासं सांशकं चैव सपद्धग्रहमुच्यते ॥
आरोहे गधवर्जं चाप्यवरोहे समग्रकम् ।
स रि म प नि स । स नि ध प म ग रि स ॥

सौराष्ट्रः २५

मायामालवमेलोज्ञ रागः सौराष्ट्रनामकः ।
सन्यासं सांशकं चैव सपद्धग्रहमुच्यते ॥
आरोहे तु सुसंपूर्णमवरोहे तथैव च ।
स रि ग म प ध नि स । स नि ध प म ग रि स ॥

पाहाडी २६

मायामालवगौलाख्य मेलोज्ञातः सुनामकः ।
पाहीरागश्च संप्रोक्तः सन्यासं सांशकग्रहम् ॥
आरोहे गधवर्जं च पूर्णवक्रावरोहकम् ।
स रि म प नि स । स नि प ध प म ग रि स ॥
(आंध्र.)स रि म प नि स । स नि प ध प म रि स ॥

पूर्वी २७

मायामालवमेलोज्ञ जातः पूर्वीतिनामकः ।
सन्यासं सांशकं चैव सपद्धग्रहमुच्यते ॥
आरोहे तु सुसंपूर्णमवरोहे तथैव च ।
स रि ग म प ध नि स । स नि ध प म ग रि स ॥
(आंध्र.)स रि ग म प ध नि ध स । स नि ध प म ध म ग रि स ॥

पूर्वगौळा २८

मायामालवमेलोज्ञ पूर्वगौळा प्रकीर्तिता ।
सन्यासं सांशकं चैव सपद्धग्रहमुच्यते ॥
× • × × ×

श्रीगौरी २९

मायामालवमेलोज्ञ श्रीगौरी परिकीर्तिता ।
सन्यासं सांशकं चैव सपद्धग्रहमुच्यते ॥
× × ×

छायागौळा ३०

मायामालवमेलोज्ञ छायागौळा सपीरिता ।
सन्यासं सांशकं चैव सपद्धग्रहमुच्यते ॥
आरोहे तु विवर्जं स्यात् पूर्णवक्रावरोहकम् ।
स रि ग म प ध स । स नि ध प म ग रि स ॥

आर्द्रदेशी ३१

मायामालवमेलोज्ञ आर्द्रदेशीतिनामकः ।
सन्यासं सांशकं चैव सपद्धग्रहमुच्यते ॥
आरोहे तु सुसंपूर्णमवरोहे निवर्जितम् ।
स रि ग म प ध नि स । स ध प म ग रि स ॥
(आंध्र. मार्गदेशी)स रि ग प ध स । स ध म प ग रि स ॥

ललितः ३२

मायामालवमेलोज्ञ जातो ललितनामकः ।
सन्यासं सांशकं चैव सपद्धग्रहमुच्यते ॥

(१८)

आरोहेऽप्यवरोहे च पवर्जं पाडवं तथा ।
सरि ग म ध नि स । स नि ध म ग रि स ॥

गुंडक्रिया ३३

मायामालवमैलाच्च जाता गुंडक्रिया तथा ।
सन्यासं सांशकं चैव सपद्मग्रहमुच्यते ॥
आरोहे गधवर्जं चाप्यवरोहे पवर्जितम् ।
सरि म प नि स । स नि ध म ग रि स ॥

देवरंजनी ३४

मायामालवगौळाच्च मेलोज्जातः सुनामकः ।
देवरंजीति रागश्च सन्यासं सांशकग्रहम् ॥
आरोहे गरिवर्जं चाप्यवरोहे तथैव च ।
स म प ध नि स । स नि ध प म स ॥

परजः ३५

मायामालवमैलाच्च जातः परजनामकः ।
सन्यासं सांशकं चैव सपद्मग्रहमुच्यते ॥
आरोहे तुं सुसंपूर्णमवरोहे तथैव च ।
सरि ग म प ध नि स । स नि ध प म ग रि स ॥

रामकली ३६

मायामालवगौळाच्च मेलोज्जातः सुनामकः ।
रागो रामकली चैव सन्यासं सांशकग्रहम् ॥
आरोहे मनिवर्जं चाप्यवरोहे मवर्जितम् ।
सरि ग प ध स । स नि ध प ग रि स ॥

चक्रवाकः—मेलकर्ता १६

जन्यरागाः ३

वेगवाहिनी १

चक्रवाकाख्यमैलाच्च नाञ्जा वै वेगवाहिनी ।
सन्यासं सांशकं चैव सपद्मग्रहमुच्यते ॥

(१९)

आरोहेऽप्यवरोहे च वक्रपूर्णं तथैव च ।
सरि ग म प ध नि ध स । स नि ध प म ग प म ग रि स ॥

कलावती २

चक्रवाकाख्यमैलाच्च जाता चैव कलावती ।
सन्यासं सांशकं चैव सपद्मग्रहमुच्यते ॥
निवर्जं वक्रमारोहे निवर्जं वक्रमन्यके ।
सरि ग रि म प ध स । स ध प म ग रि ग स ॥

(आंध्र) सरि म रि प ध स । स ध प म ग स रि स ॥

भुजांगिणी ३

भुजांगिणी च संजाता चक्रवाकाख्यमेलतः ।
सन्यासं सांशकं चैव सपद्मग्रहमुच्यते ॥
पवर्जं वक्रमारोहेऽप्यवरोहे पवर्जितम् ।
सरि ग म नि ध नि स । स नि ध म ग रि स ॥

(आंध्र) बिंदुमालिनी—स ग रि म प नि स । स प नि ध प ग रि स ॥
(आंध्र) सरि ग प ध नि स । स नि ध प ग रि स । (मलयमारुतः) ॥

सूर्यकांतः—मेलकर्ता १७.

जन्यरागो २

सुप्रदीपः १

सूर्यकांताख्यमैलाच्च सुप्रदीप इतीरितः ।
सन्यासं सांशकं चैव सपद्मग्रहमुच्यते ॥
आरोहेऽप्यवरोहे च संपूर्णं वक्रमेव च ।

सरि ग रि म प ध नि स । स नि ध नि ध प म ग रि स ॥

(आंध्र) सरि म प ध नि स । स नि ध प म ग म रि स ॥

सिंधुः २

सूर्यकांताख्यमैलाच्च जातश्च सिंधुनामकः ।
सन्यासं सांशकं चैव सपद्मग्रहमुच्यते ॥

(२०)

आरोहे चैव संपूर्णं वक्रपूर्णावरोहकम् ।
(मैत्रः) स रि ग म प ध नि स । स ध प म ग रि स ॥ (आंभ्र)

हाटकांबरी—मेलकर्ता १८

जन्वरागाः ३

शुद्धमालवी १

हाटकांबरिमैलाच्च संजाता शुद्धमालवी ।
सन्धासं सांशकं चैव सपङ्कग्रहमुच्यते ॥
आरोहे तु गवक्रं चाप्यवरोहे समग्रकम् ।
स ग रि ग म प ध नि स । स नि ध प म ग रि स ॥
(आंभ्र) स ग रि ग म प ध नि स । स नि ध नि प म ग रि स ॥

मिहला }
बाहुला } २

हाटकांबरिमैलाच्च संजातो बाहुलस्तथा ।
सन्धासं सांशकं चैव सपङ्कग्रहमेव च ॥
आरोहे तु सुसंपूर्णमवरोहे तथैव च ।
स रि ग म प ध नि स । स नि ध प म ग रि स ॥
(आंभ्र) स रि ग म प ध नि स । स नि ध नि प म ग रि स ॥

कलोलः ३

हाटकांबरिमैलाच्च जातः कलोलनामकः ।
सन्धासं सांशकं चैव सपङ्कग्रहमुच्यते ॥
आरोहे तु रिध्वर्जं हि रिध्वर्जं वक्रमन्यके ।
स ग म प ध नि स । स ध नि प म ग स ॥

झंकारध्वनिः—मेलकर्ता १९

जन्वरागाः २

झंकारभ्रमरी १

झंकारध्वनिमैलाच्च झंकारभ्रमरी ह्यभूत् ।
सन्धासं सांशकं चैव सपङ्कग्रहमुच्यते ॥

(२१)

आरोहे वक्रसंपूर्णं पवर्ज्यं वक्रमन्यके । ?
स रि ग म प ध नि ध स । स ध नि प म ग रि स ॥

पूर्णललिता २

नाम्ना च पूर्णललिता झंकारध्वनिमैलतः ।

सन्धासं सांशकं चैव सपङ्कग्रहमुच्यते ॥

आरोहे धनिवर्जं चाप्यवरोहे समग्रकम् ।

स रि ग म प स । स नि ध प म ग रि स ॥

(आंभ्र) स रि ग रि म प स । स नि ध प म ग रि स ॥

(वित्तरंजनी) स रि ग रि ग म प ध । नि ध प प रि ग रि स ॥

नटभैरवी—मेलकर्ता २०

जन्वरागाः २८

भैरवी १

नटभैरविरागाख्यमैलाज्जातः सुनामकः ।

भैरवीराग इत्युक्तः सन्धासं सांशकग्रहम् ॥

आरोहे तु सुसंपूर्णमवरोहे पवर्जितम् ।

स रि ग म प ध नि स । स नि ध म ग रि स ॥

रीतिगौळः २

नटभैरविरागाख्यमैलाज्जातः सुनामकः ।

रीतिगौळेति संशोक्तो निन्धासं न्वंशकग्रहम् ॥

आरोहे पूर्णवक्रं चाप्यवरोहे पवर्जितम् ।

स ग रि ग म प म नि ध स । स नि ध म ग रि स ॥

देवगांधारः ३

नटभैरविरागाख्यमैलाज्जातः सुनामकः ।

देवगांधाररागश्च सन्धासं सांशकग्रहम् ॥

आरोहे रिध्वर्जं च पूर्णवक्रावरोहकम् ।

स ग म प नि स । स नि ध प ध प म ग रि स ॥

(पूर्वभैरवी) स रि ग म नि ध नि स । स नि ध प म ग रि स ॥

(२२)

रविचंद्रिका ४

नटभैरविरागाख्यमेलाज्जातः सुनामकः ।
सन्धासं सांशकं चैव सधनुग्रहमुच्यते ॥
आरोहे रिधवर्जं चाप्यवरोहे तथैव च ।
स ग म प नि स । स नि प म ग स ॥

आनंदभैरवी ५

नटभैरविरागाख्यमेलाज्जातः सुनामकः ।
आनंदभैरवीत्युक्तः धन्यासं सांशकग्रहम् ॥
आरोहे रिधवर्जं चाप्यवरोहे समग्रकम् ।
स ग म प नि स । स नि ध प म ग रि स ॥

(आंध) स ग रि ग म प ध प नि स । स नि ध प म ग रि स ॥

आभीरी ६

नटभैरविरागाख्यमेलाज्जातः सुनामकः ।
आभीरीराग इत्युक्तः सन्धासं सांशकग्रहम् ॥
आरोहे रिधवर्जं चाप्यवरोहे समग्रकम् ।
स ग म प नि स । स नि ध प म ग रि स ॥

देवक्रिया ७

नटभैरविरागाख्यमेलाज्जातः सुनामकः ।
देवक्रियेति रागश्च सन्धासं सांशकग्रहम् ॥
आरोहेऽप्यवरोहे च पवर्जं तच्च षाडवम् ।
स रि ग म ध नि स । स नि ध म ग रि स ॥
(आंध) स रि ग म नि ध नि । प ध म ग रि स नि ॥

इंदुघंटाख्यः ८

नटभैरविरागाख्यमेलाज्जातः सुनामकः ।
इंदुघंटाख्यश्चैव सन्धासं सांशकग्रहम् ॥
आरोहे तु रिधवर्जं च पूर्णवक्रावरोहकम् ।
स ग म प ध नि स । स नि ध नि ध प ध म ग रि स ॥

(आंध) स ग म प ध प नि । ध प म ग रि स नि ॥

(२३)

वसंतवराळी ९

नटभैरविरागाख्यमेलाज्जातः सुनामकः ।
वसंताख्यवराळी तु सन्धासं सांशकग्रहम् ॥
आरोहे तु यवर्जं चाप्यवरोहे यवर्जितम् ।
स रि म प ध नि स । स नि ध प म रि स ॥

नागगांधारी १०

नटभैरविरागाख्यमेलाज्जातः सुनामकः ।
नागगांधारिरागश्च सन्धासं सांशकग्रहम् ॥
आरोहे तु यवर्जं च पूर्णवक्रावरोहकम् ।
स रि ग म प नि स । स नि ध नि प म ग रि स ॥

(आंध) स रि ग म प ध नि स । स नि ध प म ग स नि ॥

मार्गहिंदोलः ११

नटभैरविरागाख्यमेलाज्जातः सुनामकः ।
मार्गहिंदोलरागश्च सन्धासं सांशकग्रहम् ॥
आरोहे तु सुसंपूर्णमन्यस्विन् रिधवर्जितम् ।
स रि ग म प ध नि स । स नि प म ग स ॥

(आंध) स रि ग म प ध नि स । स नि ध प म ग स ॥

(नायकी) (आंध) स रि म प ध नि ध प स । स नि ध प म ग रि स ॥

कनकवसंतः १२

नटभैरविरागाख्यमेलाज्जातः सुनामकः ।
कनकाख्यवसंतश्च सन्धासं सांशकग्रहम् ॥
आरोहे तु निवर्जं चाप्यवरोहे समग्रकम् ।
स रि ग म प ध स । स नि ध प म ग रि स ॥

(आंध) स ग म प नि ध स ।

नटभैरविरागाख्यमेलोज्जातः सुनामकः ।
पूर्णपञ्चाख्यरागश्च सन्यासं सांशकग्रहम् ॥

x x x
स प म प ध प स । स नि ध प म ग रि स ॥

गोपिकावसंतः १४

नटभैरविरागाख्यमेलोज्जातः सुनामकः ।
गोपीवसंतरागश्च सन्यासं सांशकग्रहम् ॥

आरोहेऽप्यवरोहे च खिर्जं वक्रमेव च ॥
स ग म प नि ध नि स । स नि ध म प म ग स ॥

(आंध्र) स म प नि ध नि ध स । स नि ध प म ग स ॥

चापघंटाख्यः १५

नटभैरविरागाख्यमेलोज्जातः सुनामकः ।
चापघंटाख्यश्चैव सन्यासं सांशकग्रहम् ॥

आरोहे रिधवर्जं च पवर्जं वक्रमन्यके ।
स ग म प नि स । स नि ध नि ध म ग रि स ॥

(आंध्र) स ग म प नि स । ध म ग रि स नि ॥

हिंदोलः १६

नटभैरविरागाख्यमेलोज्जातः सुनामकः ।
हिंदोलश्चैव रागश्च सन्यासं सांशकग्रहम् ॥

आरोहेऽप्यवरोहे च रिधवर्जितमौडवम् ॥
स ग म ध नि । स नि ध म ग स ॥

हिंदोलवसंतः १७

नटभैरविरागाख्यमेलोज्जातः सुनामकः ।
स्यात्हिंदोलवसंतश्च सन्यासं सांशकग्रहम् ॥

आरोहेऽप्यवरोहे च खिर्जं वक्रमेव च ।
स ग म प ध नि ध स । स नि ध प न ग ध म ग स ॥

नटभैरविरागाख्यमेलोज्जातः सुनामकः ।
रागोघंटाख्यश्चैव सन्यासं सांशकग्रहम् ॥

आरोहेऽप्यवरोहे च संपूर्णं वक्रमेव च ।
स ग रि ग म प नि ध नि स । नि स नि ध प म प म ग रि स ॥

अमृतवाहिनी १९

नटभैरविरागाख्यमेलोज्जातः सुनामकः ।
अमृतवाहिनीरागो निन्यासं न्यंशकग्रहम् ॥

आरोहे तु धवर्जं स्यादवरोहे मवर्जितम् ।
स रि ग म प नि स । स नि ध प म रि स ॥

(आंध्र) स रि म प ध नि स । स नि ध म ग रि स ॥

(जंगला). (आंध्र) स रि ग म प ध नि ध प स । स नि ध प म ग रि स ॥

शुद्धधन्यासिः २०

नटभैरविरागाख्यमेलोज्जातः सुनामकः ।
शुद्धधन्यासिरागश्च सन्यासं सांशकग्रहम् ॥

आरोहेऽप्यवरोहे च रिधवर्जितमौडवम् ।
स ग म प नि स । स नि ध म ग स ॥

मांशी २१

नटभैरविरागाख्यमेलोज्जातः सुनामकः ।
मांशीराग इति प्रोक्तः सन्यासं सांशकग्रहम् ॥

आरोहे तु सुसंपूर्णमवरोहे तथैव च ।
स रि ग म प ध नि स । स नि ध प म ग रि स ॥

शुद्धदेशी २२

नटभैरविरागाख्यमेलोज्जातः सुनामकः ।
शुद्धदेशीतिरागश्च निन्यासं न्यंशकग्रहम् ॥

आरोहेऽप्यवरोहे च पञ्चमं तथोडवम् ।
सरिगमपधस । सधमगरिस ॥
(आंध्र.) सरिमपधनिस । सनिधपमगरिस ॥

मंजरीरागः २३

नटभैरविरागाख्यमेलाज्जातः सुनामकः ।
मंजरीराग इत्युक्तः सन्यासं सांशकग्रहम् ॥
आरोहेऽप्यवरोहे च मध्यमत्याग उच्यते ।
रिगपधनिस । रिसनिधपगरि ॥

पूर्णपंचमः २४

नटभैरविरागाख्यमेलाज्जातः सुनामकः ।
पूर्णपंचमरागश्च सन्यासं सांशकग्रहम् ॥
आरोहे तु सुसंपूर्णमवरोहे गवर्जितम् ।
सरिगनपधनिस । सनिधपमरिस ॥

पूर्णावती २५

नटभैरविरागाख्यमेलाज्जातः सुनामकः ।
पूर्णावतीतिरागश्च सन्यासं सांशकग्रहम् ॥
गवर्जं वक्रमारोहे पूर्णवक्तावरोहकम् ।
सरिमपनिधनिस । सनिधमपगरिस ॥

रविचंद्रिका २६

नटभैरविमेलाच्च संजाता रविचंद्रिका ।
धन्यासं धांशकं चैव धैवतग्रहमुच्यते ॥
आरोहे तु रिवर्जं चाप्यवरोहे पवर्जितम् ।
सगमपधनिस । सनिधमगरिस ॥

सुद्धदेशी २७

प्रकारान्तरम्

नटभैरविरागाख्यमेलाज्जातः सुनामकः ।
सुद्धदेशीति रागश्च सन्यासं सांशकग्रहम् ॥

(२७)

आरोहे तु गवर्जं चाप्यवरोहे समग्रकम् ।
सरिमपधनिस । सनिधपमगरिस ॥

चापघंटाख्यः २८

प्रकारान्तरम्

नटभैरविरागाख्यमेलाज्जातः सुनामकः ।
चापघंटाख्यश्चैव सन्यासं सांशकग्रहम् ॥
आरोहे तु गवर्जं चाप्यवरोहे गवर्जितम् ।
सरिमपधनिस । सनिधपमरिस ॥

क्रोडिलवराळी—(आंध्र) सरिगरिमपधनिधस ।
सधनिधपमरिगरिस ॥

सारमती—सरिगमुपधनिधस । निधमगसरिस ॥

कीरवाणी—मेलकर्ता २१

जन्यरागाः ३

किरणावली १

कीरवाणीमेलजाता किरणावलिनामिका ।
सन्यासं सांशकं चैव सपङ्कग्रहमुच्यते ॥
आरोहे तु सुसंपूर्णं निधवर्ज्यावरोहकम् ।
सरिगमपधनिस । सपमगरिस ॥

(आंध्र) सधपमगरिस ॥

जयश्रीः २

कीरवाणीमेलजाता जयश्रीरिति च रभृता ।
सन्यासं सांशकं चैव सपङ्कग्रहमुच्यते ॥
संपूर्णं वक्रमारोहेऽप्यवरोहे समग्रकम् ।
सरिगमपधनिधस । सनिधपमगरिस ॥

मालवी ३

कीरवाणीमेलजाता मालवीति सुनामकः ।
सन्यासं सांशकं चैव सपङ्कग्रहमुच्यते ॥

(२८)

आरोहेऽप्यवरोहे च विवर्जं वक्रमेव च ।

(आंभ) संजीवनी स रि स ग म प नि स । स नि ध नि प म ग रि स ॥

(आंभ) कल्याणवसंतः स ग म ध नि स । स नि ध प म ग रि स ॥

(आंभ) कर्णादेवमांधारः—नि स ग म प ध । प म ग रि स नि ॥

खरहरप्रिया—मेलकर्ता २२

जन्यागाः २३

श्रीरागः १

खरहरप्रियाज्जलाज्जातः श्रीरागसंज्ञकः ।

सन्धासं सांशकं चैव सपद्मग्रहमुच्यते ॥

आरोहे गधवर्जं च पूर्णवक्रावरोहकम् ।

स रि म प नि स । स नि ध नि प म रि ग रि स ॥

मालवश्रीः २

खरहरप्रियमेलसंजातश्च सुनामकः ।

मालवश्रीरितिख्यातः सन्धासं सांशकग्रहम् ॥

विवर्जं वक्रमारोहे रिपवर्जावरोहकम् ।

स ग म प नि ध नि स । स नि ध म ग स ॥

कचडगौळकः ३

अधिकारिखरहरप्रियात् कचडगौळकः ।

सन्धासं सांशकं चैव सपद्मग्रहमुच्यते ॥

आरोहे तु धवर्जं चाप्यवरोहे विवर्जितम् ।

स रि ग म प नि स । स नि ध प म ग स ॥

मध्यमावती १

अधिकारिखरहरप्रियमेलत् सुनामकः ।

मध्यमावतीरागश्च सन्धासं सांशकग्रहम् ॥

आरोहेऽप्यवरोहे च गधवर्जं तथोद्धतम् ।

स रि म प नि स । स नि प म रि स ॥

(२९)

गणिरंगः ५

अधिकारिखरहरप्रियमेलत् सुनामकः ।

गणिरंग इति ख्यातः सन्धासं सांशकग्रहम् ॥

आरोहे गधवर्जं च वक्रपूर्णावरोहकम् ।

स रि म प नि स । स नि ध प म ग रि ग रि स ॥

(आंभ) स रि म ग म प नि स । स नि प म ग रि स ॥

जयंतसेनः ६

अधिकारिखरहरप्रियमेलत् सुनामकः ।

जयंतसेनैरागश्च सन्धासं सांशकग्रहम् ॥

आरोहे रिनिवर्जं चाप्यवरोहे विवर्जितम् ।

स ग म प ध स । स नि ध प म ग स ॥

(आंभ) स ग म य ध स ।

मुखारी ७

अधिकारिखरहरप्रियमेलत् सुनामकः ।

मुखारी राग इत्युक्तः सन्धासं सांशकग्रहम् ॥

निवर्जं वक्रमारोहेऽप्यवरोहे सप्रयकम् ।

स रि ग रि म प ध स । स नि ध प म ग रि स ॥

सैंधवी ८

अधिकारिखरहरप्रियमेलत् सुनामकः ।

सैंधवी राग इत्युक्तः सन्धासं सांशकग्रहम् ॥

आरोहेऽप्यवरोहे च मध्यमो हि विधीयते ।

× × ×

शुद्धधन्यासी ९

अधिकारिखरहरप्रियमेलत् सुनामिका ।

शुद्धधन्यासिका प्रोक्ता सन्धासं सांशकग्रहम् ॥

× × ×

(आंभ) शुद्धधन्यासी—स ग म प नि प स । स नि प म ग स ॥

UNIVERSITY LIBRARY

(आंध्र) शुद्धभैरवी-स ग म नि ध स । स नि ध म ग रि स ॥

आमोः १०

अधिकारिखरहरप्रियमेलात् सुनामकः ।

आभोभीराग इत्युक्तः सन्यासं सांशकग्रहम् ॥

आरोहेऽप्यवरोहे च पनिवर्जं तथोडवम् ।

स रि ग म ध स । स ध म ग रि स ॥

सालगभैरवी ११

अधिकारिखरहरप्रियमेलात् सुनामिका ।

सालगाद्यभैरवी स्यात् सन्यासं सांशकग्रहम् ॥

x x x

(आंध्र) स रि म प ध स । स नि ध प म ग रि स ॥

काफी १२

अधिकारिखरहरप्रियमेलात् सुनामकः ।

काफीरागक इत्युक्तः सन्यासं सांशकग्रहम् ॥

आरोहेऽप्यवरोहे च संपूर्ण इति विश्रुतः ।

स रि ग म प ध नि स । स नि ध प म ग रि स ॥

(आंध्र) स रि ग म रि प म प ध नि स ।

जयनारायणी १३

अधिकारिखरहरप्रियमेलात् सुनामकः ।

जयनारायणीरागः सन्यासं सांशकग्रहम् ।

आरोहे तु निवर्जं चाप्यवरोहे समग्रकम् ॥

स रि ग म प ध स । स नि ध प म ग रि स ॥

मनोहरी १४

अधिकारिखरहरप्रियमेलात् सुनामकः ।

मनोहरीतिरागश्च सन्यासं सांशकग्रहम् ॥

निवर्जं वक्रमारोहेऽप्यवरोहे निवर्जितम् ।

स ग रि ग म प ध स । स ध प म ग रि स ॥

मारुधन्यासी १५

अधिकारिखरहरप्रियमेलात् सुनामकः ।

मारुधन्यासिरागश्च सन्यासं सांशकग्रहम् ॥

रिनिवर्जं वक्रपूर्वं वक्रपूर्णावरोहकम् ।

स ग म ग प ध य ध स । स नि ध प ध म प म ग रि स ॥

(आंध्र) स ग म प ध नि ध प नि स । स नि ध प म ध म ग रि स ॥

कलानिधिः १६

अधिकारिखरहरप्रियमेलात् सुनामकः ।

कलानिधिः इति ख्यातः सन्यासं सांशकग्रहम् ॥

आरोहेऽप्यवरोहे च संपूर्णं वदन्नेव च ।

स रि ग म प ध प नि ध नि स । स नि ध प म ग म ग रि स ॥

(आंध्र) स रि ग म स प म ध नि स । स नि ध प म ग रि स ॥

पंचमः १७

अधिकारिखरहरप्रियमेलात् सुनामकः ।

रागः पंचम इत्युक्तः सन्यासं सांशकग्रहम् ॥

गवर्जं वक्रमारोहेऽप्यवरोहे समग्रकम् ।

स रि म प ध प नि स । स नि ध प म ग रि स ॥

सिंधुसेनः १८

अधिकारिखरहरप्रियमेलात् सुनामकः ।

सिंधुसेन इति प्रोक्तः सन्यासं सांशकग्रहम् ॥

आरोहे तु निवर्जं च वक्रपूर्णावरोहकम् ।

स रि ग म प ध स । स नि ध म प म ग रि स ॥

शुद्धबंगालः १९

अधिकारिखरहरप्रियमेलात् सुनामकः ।

शुद्धबंगालरागश्च सन्यासं सांशकग्रहम् ॥

आरोहे गनिवर्जं च वक्रान्येऽपि पवर्जितम् ।

स रि म प ध स । स ध म ग रि ग रि स ॥

(आंध्र) स ध प म रि ग रि स ।

अधिकारिखरहरप्रियमेलात् सुनामकः ।

मंजरीराग इत्युक्तः सन्यासं सांशकग्रहम् ॥

आरोहे पूर्णवक्रं चाप्यवरोहे समग्रकम् ।

स रि ग म प ध नि ध नि स । स नि ध प म ग रि स ॥

(आंध) स ग रि ग म प ध नि ध नि स । स नि ध प म ग रि स ॥

हुसेनी २१

अधिकारिखरहरप्रियमेलात् सुनामकः ।

हुसेनीराग इत्युक्तः सन्यासं सांशकग्रहम् ॥

आरोहे तु सुसंपूर्णमवरोहे निवर्जितम् ।

स रि ग म प ध नि स । स ध प म ग रि स ॥

(आंध) स नि ध प म ग रि स । (अवरोहः)

शुद्धमैरवी २२

अधिकारिखरहरप्रियमेलात् सुनामिका ।

प्रसिद्धगायकैः प्रोक्ता संजाता शुद्धमैरवी ।

आरोहे रिषवर्जं च पवर्जं वक्रमन्यके ॥

स ग म ध नि स । स नि ध नि ध म ग रि स ॥

श्रीरंजनी २३

खरहरप्रियमेलाज्जाता श्रीरंजनी तथा ।

सन्यासं सांशकं चैव सषड्ग्रहमुच्यते ॥

आरोहेऽप्यवरोहे च स्यात् पवर्जितषाडवम् ।

स रि ग म ध नि स । स नि ध म ग रि स ॥

(आंध) स रि ग म ध नि स । स नि ध म रि ग रि स ॥

शुद्धवेलावली— स रि म प नि स । स नि ध नि ध म ग रि स ॥

परवारः— स रि म प ध नि स । स नि ध प म ग रि स ॥

मंदमारी— स रि म प ध स । स नि स ध प म ग रि स ॥

मल्लारः— स रि म ग म प ध प स । स ध प म रि स ॥

सिद्धसेनः— स ग रि ग म प ध स । स नि ध म प म रि ग रि स ॥

मुखारी— स रि म प ध नि ध स । स नि ध प म ग रि स ॥

गौरीमनोहरी—मेलकर्ता २३

जन्यरागः १

वेलावली १

गौरीमनोहरीमेलात् वेलावलीति च स्मृता ।

धन्यासं धांशकं चैव धैवतग्रहमुच्यते ॥

आरोहे तु निवर्जं चाप्यवरोहे समग्रकम् ।

स रि ग म प ध स । स नि ध प म ग रि स ॥

(आंध) स रि म प ध स । स नि ध प म ग रि स ॥

वरुणाप्रियः—मेलकर्ता २४

जन्यरागः १

वीरवासंतरागः १

वरुणाप्रियमेलाच्च रागो जातः सुनामकः ।

वीरवासंतरागश्च सन्यासं सांशकग्रहम् ॥

आरोहे धनिवर्जं चाप्यवरोहे समग्रकम् ।

स रि ग म प स । स नि ध प म ग रि स ॥

(आंध) स ग रि म प स ।

माररंजनी—मेलकर्ता २५

जन्यरागो २

शरद्युतिः १

माररंजनिमेलाच्च जातो रागः सुनामकः ।

शरद्युतीतिविख्यातः सन्यासं सांशकग्रहम् ॥

x

x

(आंध) स रि ग म प ध नि ध स । स नि ध प म ग रि स ॥

वैश्यमुखारी २

माररंजनिमैलाञ्च जाता वैश्यमुखारिका ।

सन्यासं सांशकं चैव सपद्मग्रहमुच्यते ॥

आरोहेत्ववरोहे तु संपूर्णं वक्रमेव च ।

सरि ग म प ध नि ध नि स । स नि ध प म प म ग रि स ॥

देशमुखारी—सरि ग म प ध नि ध स । स ध नि ध प म ग रि स ॥

केसरी—सरि ग म प म ध प ध स । स ध नि ध प म ग रि स ॥

देवसालंगः—स ग प ध नि स । स प नि ध प म ग रि स ॥

देवमनोहरी—सरि म प ध नि स । स नि ध नि प म रि स ॥

नाद्वरांगिणी—स प म रि ग रि स । स प नि ध प म ग रि स ॥

चारुकेशी—मेलकर्ता २६

जन्यरागः १

तरंगिणी १

चारुकेशीतिमैलाञ्च संजाता च तरंगिणी ।

सन्यासं सांशकं चैव सपद्मग्रहमुच्यते ॥

गनीत्यक्ता वक्रपूर्ववरोहे समग्रकम् ।

सरि म प ध प स । स नि ध प म ग रि स ॥

शुकन्योतिः—सरि ग म प ध नि स । स नि ध प म ग रि स ॥

सरसांगी—मेलकर्ता २७

जन्यरागो २

सुरसेनः १

सरसांगीमैलाञ्चः सुरसेनः सुनामकः ।

सन्यासं सांशकं चैव सपद्मग्रहमुच्यते ॥

आरोहे तु निवर्जचाप्यवरोहे समग्रकम् ।

सरि ग म प ध स । स नि ध प म ग रि स ॥

(जांघ) सरि म प नि ध स । स नि ध प म ग रि स ॥

दिव्यपंचमः २

सरसांगीमैलाञ्चः दिव्यपंचमनामकः ।

सन्यासं सांशकं चैव सपद्मग्रहमुच्यते ॥

आरोहेत्ववरोहे च संपूर्णं वक्रमेव च ।

सरि ग म प ध नि स । स नि ध प म ग रि स ॥

कमलमनोहरी—स ग म प नि स । स नि ध प म ग रि स ॥

भोगलीला—स म ग म प ध नि स । स नि ध प ग रि स ॥

• हरिकांभोजिः—मेलकर्ता २८

जन्यरागः १५

कांभोजी १

हरिकांभोजिमैलाञ्च संजातश्च सुनामकः ।

कांभोजिरागद्वत्युक्तः सन्यासं सांशकग्रहम् ॥

आरोहे तु निवर्जं चाप्यवरोहे समग्रकम् ।

सरि ग म प ध स । स नि ध प म ग रि स ॥

केदारगौळः २

हरिकांभोजिमैलाञ्च संजातश्च सुनामकः ।

केदारगौळरागश्च सन्यासं सांशकग्रहम् ॥

आरोहे गधवर्जं चाप्यवरोहे समग्रकम् ।

सरि म प नि स । स नि ध प म ग रि स ॥

(आंघ)नारायणी—सरि म प ध स । स नि ध प म रि स ॥

नारायणगौळः ३

हरिकांभोजिमैलाञ्च संजातश्च सुनामकः ।

स नारायणगौळार्योः सन्यासं न्यंशकग्रहम् ॥

मवर्जं वक्रमारोहेऽप्यवरोहे समग्रकम् ।

सरि म प नि ध नि स । स नि ध प म ग रि स ॥

मालवी ४

हरिकांभोजिमेलोच्च संजातश्च सुनामकः ।
मालवी गइत्युक्तः सन्यासं सांशकग्रहम् ॥
आरोहेऽप्यवरोहे च संपूर्ण वक्रमेव च ।
सरि ग म प नि म ध नि स । स नि ध नि प म ग म रि स ॥

छायातरंगिणी ५

हरिकांभोजिमेलोच्च संजातश्च सुनामकः ।
छायातरंगिणीत्युक्तः सन्यासं सांशकग्रहम् ॥
आरोहे तु धवर्जं चाप्यवरोहे समग्रकम् ।
सरि ग म प नि स । स नि ध प म ग रि स ॥

बलहंसः ६

हरिकांभोजिमेलोच्च संजातश्च सुनामकः ।
बलहंसइतिप्रोक्तः सन्यासं सांशकग्रहम् ॥
आरोहे गनिवर्जं च पूर्णवक्रावरोहकम् ।
सरि म प ध स । स नि ध प ध न ग रि स ॥

प्रतापवराळी ७

हरिकांभोजिमेलोच्च संजातश्च सुनामकः ।
स्यात्प्रतापवराळी च सन्यासं सांशकग्रहम् ॥
आरोहे गनिवर्जं चाप्यवरोहे निवर्जितम् ।
सरि म प ध स । स ध प म ग रि स ॥
(आंभ) सरि म ए स । स ध प म ग रि स ॥

कुंतलवराळी ८

हरिकांभोजिमेलोच्च संजातश्च सुनामकः ।
स्यात् कुंतलवराळी च सन्यासं सांशकग्रहम् ॥
स म प ध नि ध स । स नि ध प म स ॥
(आंभ) सरस्वतीमनोहरी-सरि ग म ध स । स ध नि प म ग रि स ॥
सोमरागः-सरि म प ध स । स ध प म ग रि स ॥

आंधाली ९

हरिकांभोजिमेलोच्च संजातश्च सुनामकः ।
आंधालीरागइत्युक्तः सन्यासं सांशकग्रहम् ॥
आरोहे तु गवर्जं च धवर्जं वक्रमन्यके ।
सरि म प ध नि स । स नि प म रि ग रि स ॥
(आंभ) सरि म प नि स । स नि प म रि ग म रि स ॥

मत्तकोकिलः १०

हरिकांभोजिमेलोच्च संजातो मत्तकोकिलः ।
सन्यासं सांशकं चैव सपट्टग्रहमुच्यते ॥
x x x

(आंभ) सरि ध प नि । ध प सरि स नि ॥

बंगालः ११

हरिकांभोजिमेलोच्च संजातश्च सुनामकः ।
बंगालरागइत्युक्तः सन्यासं सांशकग्रहम् ॥
आरोहे धनिवर्जं च पूर्णवक्रावरोहकम् ।
सरि ग म ए स । स नि ध प म ग म रि स ॥
(आंभ) पंजरः-सरि म प ध नि ध स । स नि ध म रि स ॥

मंजरीपाडवः १२

हरिकांभोजिमेलोच्च संजातश्च सुनामकः ।
मंजरीरागइत्युक्तः सन्यासं सांशकग्रहम् ॥
आरोहे चावरोहे च गवर्जं पाडवं तथा ।
सरि म प ध नि स । स नि ध प म रि स ॥

रविचंद्रिका १३

हरिकांभोजिमेलोच्च संजाता रविचंद्रिका ।
सन्यासं सांशकं चैव सपट्टग्रहमुच्यते ॥

पवर्ज्यं वक्रमारोहेऽप्यवरोहे पवर्जितम् ।
(आंध्र) स रि ग म ध नि ध स । स नि ध म ग रि स ।

कोकिलध्वनिः १४

हरिकांभोजिमेलान्च संजातश्च सुनामकः ।
कोकिलध्वनिरागश्च पट्टजन्यासांशकग्रहम् ॥
पवर्जं वक्रमारोहे पूर्णवक्रावरोहकम् ।

स रि ग रि ग म ध नि स । स नि ध म प म ग रि स ॥
(आंध्र) मायातरंगिणी-स रि ग म ध नि ध स । स नि ध नि प म ग रि स ॥
स रि म ग प म नि स । स नि ध प म ग रि स ॥

(आंध्र) उमाभरणम्-स रि ग म प ध नि । स नि प म ग रि ग म रि स ॥

नवरसकंदः १५

हरिकांभोजिसंजातः नवरसादिकंदः ।
सन्यासं सांशकं चैद सपट्टग्रहमुच्यते ॥
रिध्वर्जं समारोहेऽप्यवरोहे पवर्जितम् ।
स ग म प स । स नि ध म ग रि स ॥

स्वरावलिः १६

हरिकांभोजिमेलान्च संजातश्च सुनामकः ।
स्वरावलिरितिप्रोक्तः सन्यासं सांशकग्रहम् ॥
रिध्वर्जं वक्रमारोहे पूर्णवक्रावरोहकम् ।
स म ग म प नि प ध नि स । स नि ध प ध प म ग रि स ॥

नागस्वरावलिः १७

हरिकांभोजिमेलान्च संजातश्च सुनामकः ।
नागस्वरश्च रागश्च सन्यासं सांशकग्रहम् ॥
आरोहेऽप्यवरोहे च रिनिवर्ज्यं तथौडवम् ॥
स ग म प ध स । स ध प म ग स ॥

बहुदारी १८

हरिकांभोजिमेलान्च संजातश्च सुनामकः ।
बहुदारीनिरागश्च सन्यासं सांशकग्रहम् ॥

रिध्वर्जं वक्रमारोहे रिध्वर्ज्यावरोहकम् ।
स ग म ध प ध नि स । स नि प म ग स ॥

यदुकुलकांभोजी १९

हरिकांभोजिमेलान्च संजातश्च सुनामकः ।
यदुकुलाख्यकांभोजी सन्यासं सांशकग्रहम् ॥
आरोहे रिनिवर्जं चाप्यवरोहे समग्रकम् ।
स ग म प ध स । स नि ध प म ग रि स ॥

(आंध्र) स रि म प ध स ।

सूरती २०

हरिकांभोजिमेलान्च संजातश्च सुनामकः ।
सूरतीरागइत्युक्तः निन्यासं न्यंशकग्रहम् ॥
आरोहे गध्वर्जं चाप्यवरोहे गवर्जितम् ।
स रि म प नि स । स नि ध प म रि स ॥
(आंध्र) स नि ध प म ग प म रि स ।

नाटकुरंजी २१

हरिकांभोजिमेलान्च संजातश्च सुनामकः ।
तथा नाटकुरंजी च सन्यासं सांशकग्रहम् ॥
रिपत्यक्तं वक्रमर्थे परार्धे च पवर्जितम् ।
स ग म नि ध नि स । स नि ध म ग रि स ॥
(आंध्र) स रि ग म ध नि स । स नि ध म ग स ॥
(आंध्र) देशाक्षी-स रि ग म प ध स । स नि ध म ग म रि स ॥

बृहत्सांडी २२

हरिकांभोजिमेलान्च संजातश्च सुनामकः ।
बृहत्सांडीनिरागश्च सन्यासं सांशकग्रहम् ॥

x

x

मोहनः २३

हरिकांभोजिमैलाच्च संजातश्च सुनामकः ।
रागो मोहनइत्युक्तः सन्यासं सांशकग्रहम् ॥
आरोहेऽप्यवरोहे च मनिवर्जं तथौडवम् ।
स रि ग प ध स । स ध प म रि स ॥

शुद्धसावेरी २४

हरिकांभोजिमैलाच्च संजातश्च सुनामकः ।
शुद्धसावेरिरागश्च सन्यासं सांशकग्रहम् ॥
आरोहेऽप्यवरोहे च मनिवर्जं तथौडवम् ।
स रि म प ध स । स ध प म रि स ॥

नटनारायणी २५

हरिकांभोजिमैलाच्च संजातश्च सुनामकः ।
नटनारायणीत्युक्तः सन्यासं सांशकग्रहम् ।

x x x

(आंध्र) स रि ग म ध नि ध स । स नि ध प म म रि स ॥
(आंध्र) कर्पानारायणी-स रि म प नि स । स नि ध प म ग रि स ॥
(आंध्र) संशोटी-ध स रि ग म प ध नि । ध प म ग रि स नि ध प ध स ॥

द्विजावती २६

हरिकांभोजिमैलाच्च संजातश्च सुनामकः ।
द्विजावतीतिरागश्च सन्यासं सांशकग्रहम् ॥
आरोहे तु सुसंपूर्णं पूर्णवक्रावरोहकम् ।
स रि ग म प ध नि स । स नि ध नि ध प म प ग रि स ॥

(आंध्र) स रि म ग म प ध नि स । स नि ध प म ग रि ग स ॥

शमनोहरी २७

हरिकांभोजिमैलाच्च संजातेशमनोहरी ।
सन्यासं सांशकं चैव सपदुग्रहमुच्यते ॥

आरोहे तु धवर्जं च रिवर्जं वक्रमन्यके ।
स रि ग म प नि स । स नि ध नि ध प म ग स ॥
(आंध्र) सिंधुकण्डः-स म ग म रि ग म प ध प स ।
स नि ध नि ध प म ग रि स ॥

कलिमः २८

हरिकांभोजिमैलाच्च संजातश्च सुनामकः ।
कलिगराग इत्युक्तः सन्यासं सांशकग्रहम् ॥
आरोहे तु धवर्जं चाप्यवरोहे रिवर्जितम् ।
स रि ग म प नि स । स नि ध प म ग स ॥

परजाः २९

हरिकांभोजिमैलाच्च संजातश्च सुनामकः ।
रागः परजाभिधः स्यात् सन्यासं सांशकग्रहम् ॥

x x x

अठाना ३०

हरिकांभोजिमैलाच्च संजातश्च सुनामकः ।
अठानाराग इत्युक्तः धन्यासं सांशकग्रहम् ॥
आरोहे तु सुसंपूर्णं पूर्णवक्रावरोहकम् ।
स रि ग म प ध नि स । स नि ध प म ग म रि स ॥

नारायणी ३१

हरिकांभोजिमैलाच्च संजातश्च सुनामकः ।
नारायणीतिरागश्च सन्यासं सांशकग्रहम् ॥
आरोहे मनिवर्जं चाप्यवरोहे गवर्जितम् ।
स रि म प ध स । स नि ध प म रि स ॥

जयंतश्रीः ३२

हरिकांभोजिमैलाच्च संजातश्च सुनामकः ।
जयंतश्रीरिति प्रोक्तः सन्यासं सांशकग्रहम् ॥

आरोहे वक्रसंपूर्णमवरोहे गवर्जितम् ।
स रि ग म प ध नि प ध स । स नि ध प म रि स ॥

शाहना ३३

हरिकांभोजिमैलाच्च संजातश्च सुनामकः ।
शाहनाराग इत्युक्तः सन्यासं सांशकग्रहम् ॥
पवर्जं वक्रमारोहेऽप्यवरोहे समग्रकम् ।
स रि ग म ध म ध नि स । स नि ध प म ग रि स ॥
(आंध्र) स रि ग म प म ध नि स । स नि ध प म ग रि ग रि स ॥

दरवारः ३४

हरिकांभोजिमैलाच्च संजातश्च सुनामकः ।
दरवार इति प्रोक्तः सन्यासं सांशकग्रहम् ॥
आरोहे तु सुसंपूर्णं वक्रपूर्णावरोहकम् ।
स रि ग म प ध नि स । स ध नि प ध म प ग रि स ॥

समाचः ३५

हरिकांभोजिमैलाच्च संजातश्च सुनामकः ।
समाचराग इत्युक्तः सन्यासं सांशकग्रहम् ॥
संपूर्णं वक्रमारोहेऽप्यवरोहे तथैव च ।
स रि स म ग म नि ध नि प ध नि स । स नि ध प म ग म स रि स ॥
(आंध्र) कमासः—स ग म प ध नि स । रि स नि ध प म ग स ॥

धीरशंकराभरणः—मेलकर्ता २९

जन्वरागाः २१

दुरंजी १

मैलाच्च संभवो धीरशंकराभरणाच्च वै ।
दुरंजीति च रागश्च सन्यासं सांशकग्रहम् ॥
आरोहेऽप्यवरोहे च पूर्णमध्यमरागकः ।

नि स रि ग म प ध नि । नि ध प म ग रि स नि ॥
(आंध्र) स नि स रि ग म प ध । ध प म ग रि स नि स ॥

केदारः २

मैलाच्चसंभवो धीरशंकराभरणाच्च वै ।
केदारराग इत्युक्तः सन्यासं सांशकग्रहम् ॥
आरोहेऽप्यवरोहे च धवर्जं षाडवं तथा ।
स रि ग म प नि स । स नि प म ग रि स ॥
(आंध्र) स म ग म प नि स । स नि प म ग रि स ॥

हरिनाटः ३

मैलाच्चसंभवो धीरशंकराभरणाच्च वै ।
हरिनाट इति प्रोक्तः सन्यासं सांशकग्रहम् ॥

x

x

x

अहीरनाटः—स म ग म प ध नि स । स नि प ध नि प ग म ग स ॥
माहुरी—स रि ग रि म प नि । ध प म ग रि स ॥

चित्तमोहिनी ४

मैलाच्चसंभवो धीरशंकराभरणाच्च वै ।
स्याच्चित्तमोहिनीरागः सन्यासं सांशकग्रहम् ॥
आरोहे तु सुसंपूर्णं गधवर्ज्यावरोहकम् ।
स रि ग म प ध नि स । स नि प म रि स ।

नीलावती ५

मैलाच्चसंभवो धीरशंकराभरणाच्च वै ।
नीलावतीतिरागश्च सन्यासं सांशकग्रहम् ॥
आरोहे तु सुसंपूर्णमवरोहे गवर्जितम् ।
स रि ग म प ध नि स । स नि ध प म रि स ॥

(४४)

नीलावरी ६

मैलाञ्चसंभवो धीरशंकराभरणाञ्च वै ।
नीलावरीतिरागश्च सन्यासं सांशकग्रहम् ॥
आरोहे तु सुसंपूर्णं पूर्णवक्रावरोहकम् ।
सरिगमपधनिस । सनिधपमगरिगमगस ॥

कामकमलावती १७

मैलाञ्चसंभवो धीरशंकराभरणाञ्च वै ।
कमलावतीतिरागः सन्यासं सांशकग्रहम् ॥
संपूर्णं वक्रमारोहेऽप्यवरोहे निवर्जितम् ।
सगरिगमपधनिस । सधपमगरिस ॥

सरस्वतीमनोहरी ८

मैलाञ्चसंभवो धीरशंकराभरणाञ्च वै ।
रागः प्रोक्तो गायकैस्तु सरस्वतीमनोहरी ॥
आरोहे च पवर्जं च पूर्णवक्रावरोहकम् ।
सरिगमधनिस । सनिधपमगरिस ॥

कोलाहलः ९

मैलाञ्चसंभवो धीरशंकराभरणाञ्च वै ।
कोलाहलाख्यरागश्च सन्यासं सांशकग्रहम् ॥
रिवर्जं वक्रमारोहेऽप्यवरोहे समग्रकम् ।
सपमगमपधनिस । सनिधपमगरिस ॥

जनरंजनी १०

मैलाञ्चसंभवो धीरशंकराभरणाञ्च वै ।
जनरंजनीतिरागः सन्यासं सांशकग्रहम् ॥
आरोहे च धवर्जं च गनिवर्जावरोहकम् ।
सरिगमपधनिस । सधपमगरिस ॥

(४५)

(आंध्र)विहागः—सगमपनिधनिस । सनिधपमगरिस ॥
(आंध्र) हंसध्वनिः—सरिगपनिस । सनिधपमगरिस ॥

आरभी ११

मैलाञ्चसंभवो धीरशंकराभरणाञ्च वै ।
आरभीतिरागश्च सन्यासं सांशकग्रहम् ॥
आरोहे गनिवर्जं चाप्यवरोहे समग्रकम् ।
सरिमपधस । सनिधपमगरिस ॥

नवरोजः १२

मैलाञ्चसंभवो धीरशंकराभरणाञ्च वै ।
नवरोज इतिप्रोक्तः सन्यासं सांशकग्रहम् ॥
आरोहेऽप्यवरोहे च पूर्णमध्यमरागकः ।
पधनिसरिगमप । मगरिसनिधप ॥
(आंध्र) अठाणा—सरिमपनिस । सनिधपमगरिस ॥

बिलहरिः १३

मैलाञ्चसंभवो धीरशंकराभरणाञ्च वै ।
रागो बिलहरिश्चैव सन्यासं सांशकग्रहम् ॥
आरोहे गनिवर्जं चाप्यवरोहे समग्रकम् ।
सरिगपधस । सनिधपमगरिस ॥
(आंध्र) शुद्धसावेरी—सरिमपधस । सधपमगरिस ॥

नागध्वनिः १४

मैलाञ्चसंभवो धीरशंकराभरणाञ्च वै ।
नागध्वनिरितिख्यातः सन्यासं सांशकग्रहम् ॥
रिवर्जं वक्रमारोहे पूर्णवक्रावरोहकम् ।
सगमपधनिधनिस । सनिधपमगरिस ॥
(आंध्र) सरिसमगमपनिधमपनिधनिस । सनिधनिपमगस ॥

शुद्धवसंतः १५

मैलाञ्चसंभवो धीरशंकराभरणाञ्च वै ।
रागः शुद्धवसंतश्च सन्यासं सांशकग्रहम् ॥
आरोहे पूर्णवक्रं चाप्यवरोहे समग्रकम् ।
स रि ग म प म ध नि स । स नि ध प म ग रि स ॥

पूर्णचंद्रिका १६

मैलाञ्चसंभवो धीरशंकराभरणाञ्च वै ।
सांशकग्रहं च सन्यासं रागः स्यात् पूर्णचंद्रिका ॥
निवर्जं वक्रमारोहे धवर्जं वक्रमन्यके ।
स रि ग म प ध प स । स नि प म रि ग म रि स ॥

(आंध्र) देवगांधारी—स रि म प ध स । स नि प ध प म ग म रि स ॥
स नि ध प म ग रि स ।

विवर्धिनी १७

मैलाञ्चसंभवो धीरशंकराभरणाञ्च वै ।
विवर्धिनीतिरागश्च सन्यासं सांशकग्रहम् ॥
आरोहे गधवर्जं चाप्यवरोहे समग्रकम् ।
स रि म प नि स । स नि ध प म ग रि स ॥

(आंध्र) स रि म प स ॥

सिंधुः १८

मैलाञ्चसंभवो धीरशंकराभरणाञ्च वै ।
रागः सिंधुरितिख्यातः सन्यासं सांशकग्रहम् ॥
आरोहे गनिवर्जं च पूर्णवक्रावरोहकम् ।
स रि म प ध स । स नि ध प ध म ग रि स ॥

(आंध्र) स रि ग रि म प स । स नि ध प नि ध म ग रि स ॥

(आंध्र) पूर्वगौडः—स रि म ग रि म प नि ध नि स ।

स नि ध प म ग रि स ॥

(आंध्र) शंभुक्रिया—स ग रि म प नि स । स नि प नि म ग रि स ॥

(१७)

नारायणी १९

मैलाञ्चसंभवो धीरशंकराभरणाञ्च वै ।
नारायणीतिरागश्च सन्यासं सांशकग्रहम् ॥
आरोहे मनिवर्जं च पूर्णवक्रावरोहकम् ।
× × ×

(आंध्र) धीरमती—स ग रि ग म प म नि ध स ।
स नि प ध स प म ग रि स ॥

विहागडा २०

मैलाञ्चसंभवो धीरशंकराभरणाञ्च वै ।
व्यागडश्चेतिरागश्च सन्यासं सांशकग्रहम् ॥
आरोहे रिधवर्जं चाप्यवरोहे समग्रकम् ।
स ग म प नि स । स नि ध प म ग रि स ॥

(आंध्र) स ग रि ग म प ध नि ध प स ॥

शंकराभरणः २१

मैलाञ्चसंभवो धीरशंकराभरणाञ्च वै ।
शंकराभरणश्चैव सन्यासं सांशकग्रहम् ॥
आरोहे तु सुसंपूर्णवरोहे निवर्जितम् ।
स रि ग म प ध नि स । स ध प म ग रि स ॥

विदर्भनीतिः २२

मैलाञ्चसंभवो धीरशंकराभरणाञ्च वै ।
विदर्भनीतिरागश्च सन्यासं सांशकग्रहम् ॥
आरोहे गधवर्जं चाप्यवरोहे समग्रकम् ।
स रि म प नि स । स नि ध प म ग रि स ॥

(आंध्र) गौडमन्हारः—स रि म प ध स । स नि ध म ग रि स ॥

(आंध्र) गरुडधानिः—स रि ग म प ध नि स । स ध प ग रि स ॥

देशाक्षी २३

मैलाञ्चसंभवो धीरशंकराभरणाञ्च वै ।
देशाक्षीराग इत्युक्तः सन्यासं सांशकग्रहम् ॥

आरोहे मनिवर्जं चाप्यवरोहे खिजितम् ।
स रि ग प ध स । स नि ध प म ग स ॥
सोमरागः—स रि ग रि प ध स । स ध प म ग रि स ॥

नागानंदिनी—मेलकर्ता ३०

जन्यरागः १

सामंतः १

नागानंदिनिमैलाच्चु जातो रागः सुनामकः ।
सामंतराग इत्युक्तः सन्यासं सांशकग्रहम् ॥
आरोहे चावरोहे च संपूर्णं वक्रमेव च ।
सरिममगमपधनिस । सनिधनिपमगमरिस ॥
(आंध्र) सरिमपधनिस । सनिधनिपमगरिस ॥

यागप्रिया—मेलकर्ता ३१

जन्यरागः १

कलहंसः १

जातो यागप्रियामैलात् कलहंस इतीरितः ।
सन्यासं सांशकं चैव सपद्मग्रहमुच्यते ॥
आरोहेऽप्यवरोहे च गवर्ज्यं षाड्वं तथा ।
सरिमपधनिस । सनिधपमरिस ॥

रागवर्धिनी—मेलकर्ता ३२

जन्यरागः १

रागचूडामणिः १

रागवर्धिनिमैलाच्च संजातश्च सुनामकः ।
रागचूडामणिश्चैव सन्यासं सांशकग्रहम् ॥
आरोहे गनिवर्जं च पवर्जं वक्रमन्यके ।
सरिमपधस । सनिधमगरिस ॥
(आंध्र) सरिमपधस । सनिधमगरिस ॥

मायेयभूपणी—मेलकर्ता ३३

जन्यरागः १

संजातरंगिणी १

गांगेयभूपणीमैलाज्जातश्चैव सुनामकः ।
गंगातरंगिणी रागः सन्यासं सांशकग्रहम् ॥
आरोहे धनिवर्जं च पूर्णवक्रावरोहकम् ।
सरिमपधस । सनिधनिपमगरिस ॥
(आंध्र) सनिधपमगमरिस ।

वागधीश्वरी—मेलकर्ता ३४

जन्यरागः १

छायानट्टः १

वागधीश्वरिमैलाच्च छायानट्टः प्रकीर्तितः ।
सन्यासं सांशकं चैव सपद्मग्रहमुच्यते ॥
आरोहे गनिवर्जं च पूर्णवक्रावरोहकम् ।
सरिमपधस । सनिधपमगरिस ॥
(आंध्र) सरिमपधस । सनिधनिपमरिस ॥

भानुमंजरी २

वागधीश्वरिमैलाच्च संजाता भानुमंजरी ।
सन्यासं सांशकं चैव सपद्मग्रहमुच्यते ॥
आरोहे तु धवर्जं च धवर्जं वक्रमन्यके ।
सरिमपधनिस । सनिधमगरिस ॥

शारदाभरणः ३

वागधीश्वरिमैलाच्च शारदाभरणं तथा ।
सन्यासं सांशकं चैव सपद्मग्रहमुच्यते ॥
आरोहे तु खिजितं च सवर्जं वक्रमन्यके ।

स ग म प ध नि स । स नि ध म प म रि स ॥
(आंध्र) स म ग म प ध नि स ।

शूलिनी—मेलकर्ता ३५

जन्यरागो २

देशाक्षरी १

शूलिनीतिष्ठमेलाच्च देशाक्षरी समीरिता ।
सन्यासं सांशकं चैव सपट्टग्रहमुच्यते ॥

आरोहे तु निवर्जं च वक्रपूर्णावरोहकम् ।
स रि ग म प ध स । स नि ध प म ग रि स ॥

मानवर्धिनी २

शूलिनीति सुमेलाच्च संजाता मानवर्धिनी ।
सन्यासं सांशकं चैव सपट्टग्रहमुच्यते ॥

आरोहे पूर्णवक्रं चाप्यवरोहे गवर्जितम् ।
स रि म ग म प ध नि स । स नि ध प म रि स ॥

(आंध्र) मानवर्धिनी—स रि ग म प ध नि स । स ध नि प म रि स ॥

चलनाटः—मेलकर्ता ३६

जन्यरागाः ३

नाटः १

चलनाटाख्यमेलाच्च नाटरागः समीरितः ।
सन्यासं सांशकं चैव सपट्टग्रहमुच्यते ॥

आरोहे तु सुसंपूर्णं गधवर्ज्यावरोहकम् ।
स रि ग म प ध नि स । स नि प म रि स ।

मंजुलः २

चलनाटाख्यमेलाच्च रागो मंजुलनामकः ।
सन्यासं सांशकं चैव सपट्टग्रहमुच्यते ॥

(आंध्र) स रि ग म प ध नि स । स नि ध प म ग रि स ॥

गंभीरनाटः ३

चलनाटाख्यमेलाच्च जातोरागः सुनामकः ।
गंभीरनाटनामा च सन्यासं सांशकग्रहम् ॥

(आंध्र) स रि ग म प ध नि स । स नि ध प म ग रि स ॥

प्रतिमध्यमरागाः

सालगः—मेलकर्ता ३७

जन्यरागो २

सालवकः १

मेलात्तु सालगाभिरुपजातः सालवनामकः ।
सन्यासं सांशकं चैव सपट्टग्रहमुच्यते ॥

पूर्णवक्रं समारोहेऽप्यवरोहे समग्रकम् ।
स ग रि ग म प ध नि ध स । स नि ध प म ग रि स ॥

भोगमावरी २

मेलात्तु सालगाभिरुपजाद्भोगमावेरिनामिका ।
सन्यासं सांशकं चैव सपट्टग्रहमुच्यते ॥

आरोहे तु गवर्जं चाप्यवरोहे समग्रकम् ।
स रि म प ध नि स । स नि ध प म ग रि स ॥

(आंध्र) ध प म ग रि स ।

(आंध्र) आलापी—स रि ग म प ध नि स । स नि ध प म ग रि स ॥

जलार्णवः—मेलकर्ता ३८

जन्यरागः १

जगन्मोहिनी १

जलार्णवाख्यमेलाच्च संजातश्च सुनामकः ।
जगन्मोहिनिरागश्च सन्यासं सांशकग्रहम् ॥

आरोहे तु खिर्जं चाप्यवरोहे समग्रकम् ।
स ग म प ध नि स । स नि ध प म ग रि स ॥

(आंध्र) स रि म प ध स नि स ॥

(५२)

झाल रात्री—मेलकर्ता ३९

जन्यरागो ३

कोकिलपंचमः १

झालवराळिभेलाच्च जातः कोकिलपंचमः ।

संन्यासं सांशकं चैव सपङ्कग्रहमुच्यते ॥

(आंभ) प ध नि स रि ग रि । स नि ध प ध नि स ॥

भूपालपंचमः २

झालवराळिभेलाच्च जातो भूपालपंचमः ।

गन्यासं सांशकं चैव गांधारग्रहमुच्यते ॥

निवर्जं वक्रमारोहे गनित्यक्तान्यवक्रकम् ।

स ग रि ग म प ध स । स ध प म ध म रि स ॥

नवनीतः—मेलकर्ता ४०

जन्यरागः १

नभोमणिः १

नवनीताख्यभेलाच्च संजातश्च नभोमणिः ।

संन्यासं सांशकं चैव सपङ्कग्रहमुच्यते ॥

आरोहे तु सुसंपूर्णं गनित्यक्तान्यवक्रकम् ।

स रि ग म प ध नि स । स ध प ध म रि स ॥

(आंभ) स रि ग रि म प स । स नि ध प म ग रि स ॥

पावनी—मेलकर्ता ४१

जन्यरागो २

प्रभावती १

पावनीमेलजातस्तु रागश्चैव प्रभावती ।

संन्यासं सांशकं चैव सपङ्कग्रहमुच्यते ॥

आरोहे तु गवर्जं च पूर्णवक्रादरोहकम् ।

स रि म प ध नि स । स नि ध नि ध प ध म ग रि स ॥

(आंभ) स नि ध म प म रि ग रि स ।

(५३)

चंद्रज्योतिः २

पावनीमेलजातस्तु चंद्रज्योतिरितीरितः ।

संन्यासं सांशकं चैव सपङ्कग्रहमुच्यते ॥

आरोहेऽप्यवरोहे च निवर्जं षाडवं तथा ।

स रि ग म प ध स । स ध प म ग रि स ॥

रघुप्रियः—मेलकर्ता ४२

जन्यरागः ३

रघुलीलः १

रघुप्रियाख्यभेलाच्च रघुलील इति श्रुतः ।

संन्यासं सांशकं चैव सपङ्कग्रहमुच्यते ॥

(आंभ) स म रि प म ग म प म रि म प नि सा स नि ध नि प म ग म रि ॥

गंधर्वः २

रघुप्रियाख्यभेलाच्च जातो गंधर्वनामकः ।

संन्यासं सांशकं चैव सपङ्कग्रहमुच्यते ॥

आरोहे चावरोहे च पूर्णवक्रं तथा श्रुतम् ।

स रि ग म प ध नि ध नि स । स नि ध प म ग रि ग रि स ॥

गोपवती ३

रघुप्रियाख्यभेलाच्च रागो गोपवतीति च ।

संन्यासं सांशकं चैव सपङ्कग्रहमुच्यते ॥

आरोहे तु सुसंपूर्णमवरोहे धवर्जितम् ।

स रि ग म प ध नि स । स नि प म ग रि स ॥

गवांभोषिः—मेलकर्ता ४३

जन्यरागो २

गवांभोषि १

गवांभोष्याभिधान्यभेलाच्च गवांभोषीति मुनामकम् ।

संन्यासं सांशकं चैव सपङ्कग्रहमुच्यते ॥

(५४)

आरोहे पूर्णवक्रं चाप्यवरोहे समग्रकम् ।
स रि ग रि म प ध नि स । स नि ध प म ग रि स ॥

कलिवसंतः २

गवांभोध्यभिधान्मेलजातः कलिवसंतकः ।
सन्यासं सांशकं चैव सपद्मग्रहमुच्यते ॥
आरोहे चावरोहे च रिधवर्जं तथौडवम् ।
स ग म प नि स । स नि प म ग स ।

(भाप्र) स ग म प ध नि स ।

भवप्रियः—मेलकर्ता ४४

जन्यरागः १

भवानी १

भवप्रियामेलजातो भवानीरागनामकः ।
सन्यासं सांशकं चैव सपद्मग्रहमुच्यते ॥
आरोहे चावरोहे च पवर्जं पाडवं तथा ।
स रि ग म ध नि स । स नि ध म ग रि स ॥

शुभपंतुवराळी—मेलकर्ता ४५

जन्यरागः ५

पंतुवराळी १

शुभपंतुवराळेश्च जाता पंतुवराळिका ।
सन्यासं सांशकं चैव सपद्मग्रहमुच्यते ॥
आरोहे तु सुसंपूर्णमवरोहे पवर्जितम् ।
स रि ग म प ध नि स । स नि ध म ग रि स ॥

षड्भिधमार्गिणी—मेलकर्ता ४६

जन्यरागो २

तीव्रवाहिनी १

षड्भिधमार्गिणीमेलजाता वै तीव्रवाहिनी ।
सन्यासं सांशकं चैव सपद्मग्रहमुच्यते ॥

(५५)

आरोहे चावरोहे च संपूर्णं वक्रमेव च ।
स रि ग म प ध प नि स । स नि ध म प म ग म रि स ॥

श्रीकंठः २

षड्भिधमार्गिणीमेलजातु श्रीकंठो राग उच्यते ।
सन्यासं सांशकं चैव सपद्मग्रहमुच्यते ॥
आरोहे चावरोहे च रिधर्जं पाडवं तथा ।
स ग म प ध नि स । स नि ध प म ग स ॥

• सुवर्णांगी—मेलकर्ता ४७

जन्यरागः १

सौवीरः १

सुवर्णांगीमेलजातः सौवीरो राग एव च ।
सन्यासं सांशकं चैव सपद्मग्रहमुच्यते ॥
आरोहे चावरोहे च संपूर्णं वक्रमेव च ॥
स रि ग रि म प ध नि स । स नि ध म प म ग रि स ॥

रतिकः २

सुवर्णांगीमेलजातो रतिको राग एव च ।
सन्यासं सांशकं चैव सपद्मग्रहमुच्यते ॥
संपूर्णं वक्रमारोहेऽप्यवरोहे समग्रकम् ।
स ग रि ग म प ध नि स । स नि ध प म ग रि स ॥

आभीरः ३

सुवर्णांगीमेलजातो आभीरो राग एव च ।
सन्यासं सांशकं चैव सपद्मग्रहमुच्यते ॥
आरोहे चावरोहे च वक्रमध्यमरागकः ।
नि स ग रि ग म प ध नि । ध प म ग रि स नि स ॥

(भाप्र) प ध नि स म ग स । प म ग स नि ध नि ॥

(५६)

द्विचमणिः—मेलकर्ता ४८

जन्यरागाः ५

जीवन्तिनी १

मेलद्विचमणेर्जातः रागः जीवन्तिनी तथा ।

सन्यासं सांशकं चैव सपड्ग्रहमुच्यते ॥

(आंभ) स म प ध नि स । स नि प म ग स ॥

शुद्धगांधारी २

मेलद्विचमणेर्जातः शुद्धगांधारिनामकः ।

सन्यासं सांशकं चैव सपड्ग्रहमुच्यते ॥

(आंभ) स रि ग म नि स । स नि ध नि प म रि स ॥

पंचमः ३

मेलद्विचमणेर्जातः रागः पंचमनामकः ।

सन्यासं सांशकं चैव सपड्ग्रहमुच्यते ॥

आरोहे तु पवर्जं च पवर्जं वक्रमन्यके ।

(आंभ) स रि ग म ध नि स । स नि ध म ग स रि स ॥

आदिपंचमः ४

मेलद्विचमणेर्जातः आदिपंचमनामकः ।

सन्यासं सांशकं चैव सपड्ग्रहमुच्यते ॥

आरोहे गमवर्जं च पूर्णवक्रावरोहकम् ।

स रि प ध नि स । स नि ध नि पं म ग रि स ॥

धवलांबरी—मेलकर्ता ४९

जन्यरागो १

धवलांगः १

धवलांबरिमेलोच्च धवलांगः सुनामकः ।

सन्यासं सांशकं चैव सपड्ग्रहमुच्यते ॥

रिवर्जं वक्रमारोहेऽप्यवरोहे समग्रकम् ।

स म ग म प ध नि ध स । स नि ध प म ग रि स ॥

(५७)

देवक्रिया २

धवलांबरिमेलोच्च जाता देवक्रिया तथा ।

सन्यासं सांशकं चैव सपड्ग्रहमुच्यते ॥

आरोहे गनिवर्जं च पूर्णवक्रावरोहकम् ।

स रि म प ध स । स नि ध प म ग रि ग स ॥

नामनारायणी—मेलकर्ता ५०

जन्यरागाः ३

नर्मदा १

नामनारायणीमेलोच्चनर्मदा समजायत ।

सन्यासं सांशकं चैव सपड्ग्रहमुच्यते ॥

आरोहे तु पवर्जं च पूर्णवक्रावरोहकम् ।

स रि ग म ध नि स । स नि ध म प म ग रि स ॥

मंदारी—स रि ग म प नि स । स नि प म ग रि स ॥

मधुकरी—स रि ग म प ध नि स । स नि ध प म ग रि स ॥

उर्वरी २

नामनारायणीमेलोच्चजाता चोर्वरिनामिका ।

सन्यासं सांशकं चैव सपड्ग्रहमुच्यते ॥

आरोहे तु रिवर्जं चाप्यवरोहे पवर्जकम् ।

स ग म प ध नि स । स नि ध म ग रि स ॥

प्रतापो ३

नामनारायणीमेलोच्च प्रतापो राग इत्यते ।

सन्यासं सांशकं चैव सपड्ग्रहमुच्यते ॥

आरोहे तु रिवर्जं स्याद्वर्जं वक्रमन्यके ।

स ग म प ध नि स । स नि ध प म ग रि स ॥

(५८)

कामवर्धिनी—मेलकर्ता ५१

जन्यरागः १

रामक्रिया १

कामवर्धिनीतिमेलजाता रामक्रियेति च ।

सन्यासं सांशकं चैव सपड्ग्रहमुच्यते ॥

आरोहे चावरोहे च वक्रसंपूर्णमेव च ।

स रि ग म प ध नि स । स नि ध नि ध प म ग रि स ॥

(आंध्र) स रि ग म प ध नि स । स नि ध प म ग रि स ॥

द्वीपकः २

कामवर्धिनीतिमेलद्वीपकः समजायत ।

सन्यासं सांशकं चैव सपड्ग्रहमुच्यते ॥

आरोहे तु रि व र्जं चाप्यवरोहे निवर्जितम् ।

स ग म प ध नि स । स ध प म ग रि स ॥

(आंध्र) स ग म प ध प स । स नि ध नि प म ग रि स ॥

भोगवसंतः ३

कामवर्धिनीतिमेलजातो भोगवसंतकः ।

सन्यासं सांशकं चैव सपड्ग्रहमुच्यते ॥

आरोहे चावरोहे च पवर्जं षाडवं तथा ।

स रि ग म ध नि स । स नि ध म ग रि स ॥

रामप्रिया—मेलकर्ता ५२

जन्यरागः १

राममनोहरी १

राममनोहरी रागो मेलद्रामप्रियाच्च वै ।

सन्यासं सांशकं चैव सपड्ग्रहमुच्यते ॥

आरोहे तु निवर्जं चाप्यवरोहे समग्रकम् ।

स रि ग म प ध स । स नि ध प म ग रि स ॥

(५९)

गमनश्रमः—मेलकर्ता ५३

जन्यरागः १

गमनक्रियः १

गमनश्रममेलाच्च गमनक्रियरागकः ।

सन्यासं सांशकं चैव सपड्ग्रहमुच्यते ॥

आरोहे तु निवर्जं च पूर्णवक्रावरोहकम् ।

स रि ग म प ध स । स नि ध प म प म ग रि स ॥

(आंध्र) स रि म प ध नि स । स नि ध प म ग म रि स ॥

• विश्वंभरी—मेलकर्ता ५४

जन्यरागः १

वैशाखः २

विश्वंभरारुयमेलाच्च वैशाखः समजायत ।

सन्यासं सांशकं चैव सपड्ग्रहमुच्यते ॥

आरोहे तु सुसंपूर्णं पूर्णवक्रावरोहकम् ।

स रि ग म प ध नि स । स नि ध प म ग रि स ॥

(आंध्र) स नि ध नि प म ग म रि स ।

श्यामलांगी—मेलकर्ता ५५

जन्यरागो २

श्यामलः १

श्यामलांगीमेलजातो रागः श्यामलनामकः ।

सन्यासं सांशकं चैव सपड्ग्रहमुच्यते ॥

आरोहे तु सुसंपूर्णमवरोहे गवर्जितम् ।

स रि ग म प ध नि स । स नि ध प म रि स ॥

(आंध्र) स ग रि ग म प ध नि ध स । स नि ध प म ग रि स ॥

देशावली २

श्यामलांगीमेलजातो रागो देशावली स्मृतः ।

सन्यासं सांशकं चैव सपड्ग्रहमुच्यते ॥

115543

आरोहे तु पवर्जं च पवर्जं वक्रमन्यके ।
स रि ग म ध नि ध स । स नि ध नि ध म ग रि स ॥

पण्मुखप्रिया—मेलकर्ता ५६

जन्यरागाः ५

त्रिमूर्तिः १

पण्मुखप्रियमेलाच्च त्रिमूर्तिः समजायत ।
सन्धासं सांशकं चैव सपद्मग्रहमुच्यते ॥
आरोहेऽप्यवरोहे च पवर्जं पाडवं तथा ।
स रि ग म ध नि स । स नि ध म ग रि स ॥

मधुकरी (दडकरी) २

पण्मुखप्रियमेलाच्च जाता मधुकरीति च ।
सन्धासं सांशकं चैव सपद्मग्रहमुच्यते ॥
(आम्र) स ग म प ध नि स । स नि ध म ग स ॥

भाषिणी ३

पण्मुखप्रियमेलाच्च संजाता भाषिणीति च ।
सन्धासं सांशकं चैव सपद्मग्रहमुच्यते ॥
आरोहे तु खिर्ज्यं च खिर्ज्याविरोहकम् ।
स ग म प ध नि स । स नि ध म ग स ॥

गारः ४

पण्मुखप्रियमेलाच्च गिरिवर्यं इति स्मृतः ।
सन्धासं सांशकं चैव सपद्मग्रहमुच्यते ॥
आरोहे तु खिर्ज्यं चाप्यवरोहे समग्रकम् ।
स ग म प ध नि स । स नि ध म ग रि स ॥

दुर्गा—नि स ग म प ध नि । ध प म ग रि स नि ॥

सिंहेंद्रमध्यमः—मेलकर्ता ५७

जन्यरागाः ५

सीमंतिनी १

सिंहेंद्रमध्यमान्मेलोद्भूत्सीमंतिनीति च ।
सन्धासं सांशकं चैव सपद्मग्रहमुच्यते ॥
आरोहे तु सुसंपूर्णं धनिवर्ज्याविरोहकम् ।
स रि ग म प ध नि स । स प म ग रि स ॥

माधवमनोहरी २

सिंहेंद्रमध्यमान्मेलोत्सा माधवमनोहरी ।
सन्धासं सांशकं चैव सपद्मग्रहमुच्यते ॥
आरोहेऽप्यवरोहे च संपूर्णं वक्रमेव च ।
स रि ग म प ध नि स । स नि ध नि ध म प म ग रि स ॥

(आम्र) सं ग रि ग म प ध नि स । स नि ध म ग रि स ॥

शेषनादः ३

सिंहेंद्रमध्यमान्मेलोच्छेषनादोऽप्यजायत ।
सन्धासं सांशकं चैव सपद्मग्रहमुच्यते ॥
आरोहे तु निवर्जं चाप्यवरोहे समग्रकम् ॥
स रि ग म प ध स । स नि ध प म ग रि स ॥

मोहाणः (घटाणः) ४

सिंहेंद्रमध्यमान्मेलोद्मोहाणः समजायत ।
सन्धासं सांशकं चैव सपद्मग्रहमुच्यते ॥
आरोहेऽप्यवरोहे च पवर्जं पाडवं तथा ।
स रि ग म ध नि स । स नि ध म ग रि स ॥

सर्वांगी ५

सिंहेंद्रमध्यमान्मेलोत्सर्वांगी समजायत ।
सन्धासं सांशकं चैव सपद्मग्रहमुच्यते ॥

(६२)

आरोहे गपवर्जं च पवर्जं वक्रमन्यके ।
स रि म ध नि स । स नि ध म ग रि ग स ॥

(आंध्र) शुद्धरागः—स रि ग म प नि स । स नि प म ग स रि स ॥

हेमवती—मेलकर्ता ५८

जन्यरागः १

सिंहरवः १

हेमवत्याख्यमेलान्तु सिंहरागरवोऽप्यभूत् ।
सन्यासं सांशकं चैव सपद्ग्रहमुच्यते ॥ •
आरोहे गधवर्जं च धवर्जं वक्रमन्यके ।
स रि म प नि स । स नि प म प म ग रि स ॥

(आंध्र) स नि प म रि ग रि स ।

धर्मवती—मेलकर्ता ५९

जन्यरागो २

धौमरागः १

धर्मवतीमेलजातो धौमरागः प्रकीर्तितः ।
सन्यासं सांशकं चैव सपद्ग्रहमुच्यते ॥
आरोहे तु निवर्जं च पवर्जं वक्रमन्यके ।
स रि ग म प ध स । स नि ध म ध म ग रि स ॥

(आंध्र) स नि ध प म ग रि स ।

रंजनी २

धर्मवतीमेलजातो रंजनीराग एव च ।
सन्यासं सांशकं चैव सपद्ग्रहमुच्यते ॥
आरोहे गनिवर्जं चाप्यवरोहे समग्रकम् ।
स रि म प ध स । स नि ध प म ग रि स ॥

(आंध्र) स रि ग म ध स । स नि ध म ग स रि स ॥

(६३)

नीतिमती—मेलकर्ता ६०

जन्यरागः ४

निषादः १

नीतिमतीमेलजातो निषादः समुदाहृतः ।
सन्यासं सांशकं चैव सपद्ग्रहमुच्यते ॥
आरोहे धनिवर्जं च पूर्णवक्रावरोहकम् ।
स रि ग म प स । स नि ध प ध म ग रि स ॥
(आंध्र) स ग रि म प स । स नि ध म प नि प म ग रि स ॥

हंसनादः २

नीतिमतीमेलजातो हंसनादोऽप्यजायत ।
सन्यासं सांशकं चैव सपद्ग्रहमुच्यते ॥
आरोहे चावरोहे च गवर्जं षाडवं तथा ।
स रि म प ध नि स । स नि ध प म रि स ॥

गौरीप्रिया ३

नीतिमतीमेलजाता नाम्ना गौरीप्रिया मता ।
सन्यासं सांशकं चैव सपद्ग्रहमुच्यते ॥
आरोहे चावरोहे च रिवर्जं वक्रमेव च ।
स म ग म प ध नि ध स । स नि ध नि ध प म प म ग स ॥
(आंध्र) स ग म प ध नि स । स नि ध नि प म ग स ॥

केरावली (केकवशी) ४

नीतिमतीमेलजातो रागः केरावलिस्तथा ।
सन्यासं सांशकं चैव सपद्ग्रहमुच्यते ॥
आरोहे तु सुसंपूर्णमवरोहे धवर्जितम् ।
स रि ग म प ध नि स । स नि प म ग रि स ॥

कातामणिः—मेलकर्ता ६१

जन्यरागो २

कुंतलः १

कातामणीमेलजातो रागः कुंतलनामकः ।

सन्यासं सांशकं चैव सपड्ग्रहमुच्यते ॥

आरोहे तु पवर्ज्यं चाप्यवरोहे विवर्जितम् ।

स रि ग म ध नि स । स नि ध प म ग स ॥

(आंध्र) स रि ग म प ध नि ध स । स नि ध प म ग म रि स ॥

श्रुतिरंजनिः २

(सं. ३)

कातामणीमेलजातो रागस्तु श्रुतिरंजनी ।

सन्यासं सांशकं चैव सपड्ग्रहमुच्यते ॥

आरोहे तु दुसंपूर्णमवरोहे विवर्जितम् ।

स रि ग म प ध नि स । स नि ध प म ग स ॥

(आंध्र) स रि ग म प ध नि । नि ध प म ग स रि स ॥

ऋषभप्रियः—मेलकर्ता ६२

M. S. २५

जन्यरागः १

रत्नभानुः १

ऋषभप्रियमेलञ्च रत्नभानुः प्रकीर्तितः ।

सन्यासं सांशकं चैव सपड्ग्रहमुच्यते ॥

आरोहे पूर्णवक्रं चाप्यवरोहे समग्रकम् ।

स रि म न प नि ध नि स । स नि ध प म ग रि स ॥

लतांगी—मेलकर्ता ६३

(सं. ३)

जन्यरागः १

गोत्रारिः १

लतांगीमेलजातश्च गोत्रारिरिति कीर्तितः ।

सन्यासं सांशकं चैव सपड्ग्रहमुच्यते ॥

आरोहे गनिवर्जं चाप्यवरोहे समग्रकम् ॥

स रि म प ध स । स नि ध प म ग रि स ॥

वाचस्पतिः—मेलकर्ता ६४

जन्यरागः ५

भूषावलिः १

वाचस्पतेः सुमेलञ्च रागो भूषावलिस्तथा ।

सन्यासं सांशकं चैव सपड्ग्रहमुच्यते ॥

आरोहे गनिवर्जं चाप्यवरोहे समग्रकम् ।

स रि ग प ध स । स नि ध प म ग रि स ॥

(आंध्र) स रि ग म प ध म ॥

सरस्वती २

वाचस्पतेः सुमेलञ्च सरस्वत्यभिधस्तथा ।

सन्यासं सांशकं चैव सपड्ग्रहमुच्यते ॥

आरोहे गनिवर्ज्यं चाप्यवरोहे गवर्जितम् ।

स रि म प ध स । स नि ध प म रि स ॥

(आंध्र) सारंगः—स रि ग म प ध नि स । स नि ध प म रि स ॥

भोगीश्वरी ३

वाचस्पत्याख्यमेलञ्च नाम्ना भोगीश्वरी तथा ।

सन्यासं सांशकं चैव सपड्ग्रहमुच्यते ॥

आरोहे तु मवर्जं चाप्यवरोहे समग्रकम् ।

स रि ग प ध नि स । स नि ध प म ग रि स ॥

(आंध्र) स रि ग प ध नि ध स ॥

बर्बरः ४

वाचस्पत्याख्यमेलञ्च बर्बरश्चेति विश्रुतः ।

सन्यासं सांशकं चैव सपड्ग्रहमुच्यते ॥

आरोहे पधवर्जं च पवर्जं वक्रमन्यके ।

स रि ग म नि स । स नि ध म रि ग रि स ॥

(आंध्र) स ग म रि ग म ध नि स । स नि ध म ग रि स ॥

(६६)

उत्तरी ५

धाचस्पत्याख्यमैलाच्च उत्तरीति च विश्रुतः ।
सन्धासं सांशकं चैव सपङ्कग्रहमुच्यते ॥
आरोहे तु रिर्वर्जं च रिपवर्जावरोहकम् ।
स ग म प ध नि स । स नि ध म ग स ॥

मेचकल्याणी—मैलकर्ता ६५

जन्यरागः २

कामोदः १

मेचकल्याणीतिमैलात् कामोदः परिकीर्तितः ।
सन्धासं सांशकं चैव सपङ्कग्रहमुच्यते ॥
आरोहे चावरोहे च पधवर्जं तथोडवम् ।
स रि ग म नि स । स नि म ग रि स ॥

चंद्रकांतः २

मेचकल्याणिकान्मैलाच्चंद्रकांत इति श्रुतः ।
सन्धासं सांशकं चैव सपङ्कग्रहमुच्यते ॥
आरोहे तु मवर्जं स्यादवरोहे समग्रकम् ।
स रि ग प ध नि स । स नि ध प म ग रि स ॥

(आंध्र) संपूर्णः—

चित्रांवरी—मैलकर्ता ६६

जन्यरागः १

चतुरंगिणी १

चित्रांवरीमैलजाता नाम्ना तु चतुरंगिणी ।
सन्धासं सांशकं चैव सपङ्कग्रहमुच्यते ॥
आरोहे रिधवर्जं चाप्यवरोहे समग्रकम् ।
स ग म प नि स । स नि ध प म ग रि स ॥

(आंध्र) स म ग म प नि स । स नि ध नि प ग म ग रि स ।

(६७)

सुचरित्रः—मैलकर्ता ६७

जन्यरागः १

सत्यवती १

सुचरित्राख्यमैलाच्च रागः सत्यवतीति च ।
सन्धासं सांशकं चैव सपङ्कग्रहमुच्यते ॥
आरोहे चावरोहे च संपूर्णं वक्रमेव च ।
स ग रि ग म प ध नि ध नि स । स नि ध नि ध म प म ग रि ग
रि स ॥

(आंध्र) स रि म प ध नि ध स । स नि ध प म ग म रि स ॥

ज्योतिःस्वरूपिणी—मैलकर्ता ६८

जन्यरागः १

ज्योतिष्मती १

ज्योतिःस्वरूपिणीमैलजाता ज्योतिष्मतीति च ।
सन्धासं सांशकं चैव सपङ्कग्रहमुच्यते ॥
आरोहे धनिवर्जं च पूर्णवक्रावरोहकम् ।
स रि ग म प स । स नि ध प म प ग म रि स ॥

(आंध्र) स नि ध म प म रि ग स ।

धातुवर्धिनी—मैलकर्ता ६९

जन्यरागः १

धातुपंचमः (धीतपंचमः) १

धातुवर्धिन्याख्यमैलाच्च धातुपंचमनामकः ।
निन्धासं न्यंशकं चैव निपाद्ग्रहमुच्यते ॥
धवर्जं वक्रमारोहे पूर्णवक्रावरोहकम् ।
स रि ग म प नि प स । स नि ध प म रि ग म रि स ॥

(३८)

नासिकाभूषणी—मेलकर्ता ७०

जन्यरागः १

नासामानिः १

नासिकाभूषणीमेलान्नासानिर्वाहः ।

सन्धासं सांशकं चैव सपद्मग्रहमुच्यते ॥

आरोहे चावरोहे च संपूर्णं वक्रमेव च ।

स रि ग म प ध प नि स । स नि ध प नि प म ग रि स ॥

(आंध) स रि ग म प म प स । स नि ध नि प म रि स ॥

कोसलः—मेलकर्ता ७१

जन्यरागः १

कुसुमादलिः १

कोसलाच्च सुमेलाच्च कुसुमादलिसंज्ञकः ।

सन्धासं सांशकं चैव सपद्मग्रहमुच्यते ॥

आरोहे रिनिवर्जं चाप्यवरोहे समग्रकम् ।

स ग म प ध स । स नि ध प म ग रि स ॥

(आंध) स नि ध प म ग म रि स ।

रसिकप्रियः—मेलकर्ता ७२

जन्यरागः १

रसमंजरी १

रसिकप्रियमेलान्नासामिका ।

सन्धासं सांशकं चैव सपद्मग्रहमुच्यते ॥

आरोहे तु सुसंपूर्णं गधवर्ज्यावरोहकम् ।

स रि ग म प ध नि स । स नि प म रि स ॥

115543

